

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษปริญญาตรี

เรื่อง

ปริมาณการตกค้างของเมทริลพาราไรออนในผักคะน้าที่ล้างหรือจุ่มน้ำ

ก่อนเก็บรักษาในตู้เย็น

Methyl parathion residues in Chinese kale ,treated by washing or dipping in
water before stored in refrigerator

T099107

โดย

ร/รพ.

นางสาวพรนิตา ภูละออ

รพ. 2309

Miss Pornnida Pulaor

9544

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน.....99107

วัน,เดือน,ปี.....15 July 2009

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช

ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2544

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช
ปริญญา
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เกษตรศาสตร์)

เรื่อง

ปริมาณการตกค้างของเมทธิลพาราไรออนในผักคะน้าที่ล้างหรือจุ่มน้ำ
ก่อนเก็บรักษาในตู้เย็น

Methyl parathion residues in Chinese kale, treated by washing or dipping in water
before stored in refrigerator

โดย

นางสาวพรนิดา ภูละออ

Miss Pornnida Pulaor

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลักษณ์า อมรสิน)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชารับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรเดช จันทรสว)

หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช

วันที่..... ๙เดือน..... ๒๕๖๕..... พ.ศ. ๒๕๖๕.....

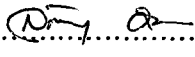
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อเรื่อง : ปริมาณการตกค้างของเมทิลพาราไธออนในผักคะน้าที่ล้างหรือ
จุ่มน้ำก่อนเก็บรักษาในตู้เย็น

โดย : นางสาวพรนิตา ภู่งอ

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เกษตรศาสตร์)

สาขา : เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช

อาจารย์ที่ปรึกษา : 9 / 100 / 2545
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลักขณา อมรสิน)

บทคัดย่อ

การศึกษาปริมาณการตกค้างของเมทิลพาราไธออนในผักคะน้าที่ล้างหรือจุ่มน้ำก่อนเก็บรักษาในตู้เย็น ดำเนินการทดลอง ระหว่าง เดือนตุลาคม 2544 ถึงเดือนมกราคม 2545 วางแผนการทดลอง แบบ CRD โดยแบ่งเป็น 2 การทดลองคือ ล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัม ก่อนแช่ตู้เย็น และจุ่มน้ำ 1 วัน ก่อนแช่ตู้เย็น ตรวจวิเคราะห์ด้วยเครื่องแก๊สโครมาโตกราฟฟีผลการตรวจวิเคราะห์ พบว่า ผักคะน้าที่ผ่านการล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัมก่อนแช่ตู้เย็น มีปริมาณการตกค้างน้อยกว่าผักคะน้าที่จุ่มน้ำ 1 วันก่อนแช่ตู้เย็น และน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผักคะน้าที่ล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัมก่อนแช่ตู้เย็น มีปริมาณการตกค้างของเมทิลพาราไธออน ในวันที่ 1,3 และ5 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับวันที่ 7 ผักคะน้าที่จุ่มน้ำ 1 วัน ก่อนแช่ตู้เย็น มีปริมาณการตกค้างของเมทิลพาราไธออนในวันที่ 1,3,5 และ7 แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

Title : Methyl parathion residues in Chinese kale, treated by washing or dipping in water before stored in refrigerator.

By : Miss Pornnida Pulaor

Degree : Bachelor of Science in Agriculture

Major Field : Plant Pest Management Technology

Advisor : Luckana Amornin 9 / 4 / 2002

Abstract

The study of methyl parathion residues in Chinese kale, treated by washing or dipping in water before stored in refrigerator was conducted on October,2001 to January,2002. The experiment was designed as completely randomized designed (CRD),having two treatments as washing in water 4 l./ 250 g. or dipping in water 1 day before stored in refrigerator. Gas chromatography method was used for the analysis. The results were found that Chinese kale, treated by washing in water 4 l./ 250 g. before stored in refrigerator have less methyl parathion residues significantly different than that, treated by dipping in water 1 day before stored in refrigerator.Methyl parathion residues in Chinese kale,treated by washing in water 4 l./ 250 g. before stored in refrigerator were not significance on 0,1,3 and5 days but have significantly different from 7 days.Methyl parathion residues in Chinese kale, treated by dipping in water 1 day before stored in refrigerator were not significance on 1,3,5 and7 days.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ เนื่องด้วยความอนุเคราะห์จากผู้มีพระคุณหลายท่านที่เสียสละเวลาให้คำปรึกษา และช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้จัดทำต้องขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลักขณา อมรสิน ประธานกรรมการที่ปรึกษา สำหรับความกรุณาให้คำปรึกษา และแนะนำการดำเนินการต่างๆตลอดจนการตรวจแก้ไข ปัญหาพิเศษให้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และขอขอบคุณ ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่อนุเคราะห์ ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ และสถานที่ในการปฏิบัติงาน

ขอขอบคุณ คุณจรงค์ศักดิ์ พุฒนวน นักวิทยาศาสตร์ ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช ที่กรุณาช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในการใช้เครื่องวิเคราะห์ Gas chromatography และเครื่องมืออื่นๆ รวมทั้งพี่ๆ,เพื่อนๆ และน้องๆ ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือเป็นกำลังใจมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณครอบครัวของผู้จัดทำที่สนับสนุนด้านการศึกษา ให้การอุปการะ ทั้งกำลังใจ กำลังทรัพย์ และคำปรึกษาเป็นอย่างดี

นางสาวพรนิตา ภู่งอ

มีนาคม 2545

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
คำนิยม.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญภาพ.....	ฉ
คำนำ.....	1
วัตถุประสงค์.....	2
ตรวจเอกสาร.....	3
อุปกรณ์และวิธีการ.....	17
ผลการทดลอง.....	24
วิจารณ์ผลการทดลอง.....	27
สรุป.....	28
ข้อเสนอแนะ.....	29
เอกสารอ้างอิง.....	30
ภาคผนวก.....	33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1. ปริมาณสารเมทิลพาราไรออนที่ตกค้างในผักคะน้าที่เก็บรักษาโดยวิธีการ
ล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัมก่อนแช่ตู้เย็นและวิธีการจุ่มน้ำ 1 วันก่อน
แช่ตู้เย็น.....25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1. ปริมาณสารเมทธิลพาราไรออนที่ตกค้างในผักคะน้าที่เก็บรักษาโดยวิธีการ
ล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัมก่อนแช่ตู้เย็นและวิธีการจุ่มน้ำ 1 วันก่อน
แช่ตู้เย็น.....25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

คะน้า (*Brassica alboglabra*) เป็นผักที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง มีถิ่นกำเนิดในทวีปเอเชีย และปลูกกันมากในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ประเทศจีน ฮองกง ไต้หวัน มาเลเซีย และไทย โดยนิยมปลูกเพื่อบริโภคส่วนของใบและลำต้น ผักคะน้าเป็นผัก 2 ฤดู แต่ปลูกเป็นผักที่เก็บเกี่ยว ฤดูเดียว อายุตั้งแต่หว่าน หรือหยอดเมล็ด จนถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 45-55 วัน ช่วงเวลาที่ปลูกได้ผลดีที่สุด คือ ช่วงเดือนตุลาคมถึงเมษายน สามารถขึ้นได้ในดินแทบทุกชนิดที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง มีความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (pH) อยู่ระหว่าง 5.6-6.8 และมีความชื้นในดินสูงสม่ำเสมอ ผักคะน้าเป็นผักที่ปลูกง่าย ทำรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกเป็นอย่างดี แต่ปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งที่เกษตรกรผู้ปลูกต้องประสบอยู่เสมอๆ คือ การเข้าทำลายของแมลงศัตรูผัก เช่น เพลี้ยอ่อน ตัวงมด้วง ผัก หนอนกระทู้ผัก หนอนใยผัก หนอนกระทู้หอม และแมลงศัตรูพืชอีกหลายชนิด อย่างรุนแรง ทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย ไม่เป็นที่ต้องการของตลาดและผู้บริโภค ดังนั้น เกษตรกรผู้ปลูก จึงต้องหาวิธีป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูต่างๆ โดยวิธีการที่เกษตรกรส่วนใหญ่เลือกใช้ คือ การใช้สารฆ่าแมลง ซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพเป็นอย่างดี หนึ่งในสารฆ่าแมลงที่นิยมใช้ คือ สารเมทิลพาราโรซอน และมักพบว่ามีสารพิษตกค้างในปริมาณที่สูงมาก รวมทั้งมีการเก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนกำหนดที่สารเคมีจะสลายตัว ซึ่งส่งผลทำให้เกิดสารพิษตกค้างในผักคะน้าเกินค่าปลอดภัยตามที่องค์การอาหารสากลกำหนดไว้ รวมทั้งมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้บริโภค จึงได้ทำการศึกษาหาวิธีการเก็บรักษาที่สามารถลดปริมาณการตกค้างของเมทิลพาราโรซอนในผักคะน้าได้ดีที่สุด เพื่อเป็นแนวทางในการบริโภคผักคะน้าอย่างปลอดภัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการตกค้างของเมทธิลพาราไรออนในผักคะน้าที่เก็บรักษาโดยวิธีการล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผักคะน้า 250 กรัมก่อนแช่ตู้เย็น และวิธีการจุ่มน้ำ 1 วันก่อนแช่ตู้เย็น ในวันที่ 1, 3, 5 และ 7 วันหลังจากผ่านการล้างหรือจุ่มน้ำ
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปริมาณการตกค้างของเมทธิลพาราไรออนในระหว่างผักคะน้าที่เก็บรักษาด้วยวิธีการล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผักคะน้า 250 กรัมก่อนแช่ตู้เย็น กับวิธีการจุ่มน้ำ 1 วันก่อนแช่ตู้เย็น
3. เพื่อหาแนวทางในการบริโภคผักคะน้าที่ได้รับการฉีดพ่นด้วยเมทธิลพาราไรออนอย่างปลอดภัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตรวจเอกสาร

คะน้า

ภาพที่ 1. แสดงรูปผักคะน้า (คะน้าใบ)

ผักคะน้า (Chinese Kale) มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Brassica alboglabra* จัดอยู่ในตระกูล Cruciferae มีถิ่นกำเนิดในทวีปเอเชีย และปลูกกันมากในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ประเทศจีน ไต้หวัน ฮองกง มาเลเซีย และไทย (อุดม,2529) คนไทยรู้จักผักคะน้ากันเป็นอย่างดี พบมีการปลูกและบริโภคกันมากทั่วทุกภาคของประเทศไทย โดยนิยมบริโภคส่วนของใบและลำต้น อาหารไทยที่ใช้ผักคะน้าเป็นส่วนประกอบมักจะเป็น ผัดผัก หรือใส่ในก๋วยเตี๋ยวผัด ก๋วยเตี๋ยวน้ำ หรือแห้ง ใส่ต้มจับฉ่าย ปัจจุบันนำมาเป็นผักที่รับประทานสดกับเครื่องจิ้มน้ำพริกต่างๆ แม้แต่นำไปเป็นผักแถมกับแกงเผ็ดต่างๆ ก็ให้รสชาติที่ดี (อรุณรักษ์,2542) นอกจากนี้ยอดของผักคะน้า ซึ่งได้จากต้นอ่อนยังสามารถนำมาบริโภคได้เช่นเดียวกับต้นโต (เมืองทอง,2532)

ลักษณะทั่วไปของผักคะน้า คือ ใบมีลักษณะกลม ขนาดของต้นสูงประมาณ 35 – 50 เซนติเมตร เป็นผักอายุ 278 วัน หรือผัก 2 ฤดู (Biennial) แต่นิยมปลูกเป็นผักที่เก็บเกี่ยวในฤดูเดียว (Annual) อายุการเก็บเกี่ยวนับตั้งแต่หว่าน หรือหยอดเมล็ดจนถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 45 – 55 วัน ผักคะน้าสามารถปลูกได้ในทุกฤดูตลอดปีในแหล่งที่มีน้ำอย่างเพียงพอ แต่ช่วงเวลา que ปลูกได้ผลดีที่สุด จะอยู่ในช่วงเดือนตุลาคมถึงเมษายน (ทศพร,2531) ผักคะน้าสามารถขึ้นได้ในดินเกือบทุกชนิดที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง มีความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ของดินอยู่ระหว่าง 5.5 - 6.8 ต้องการความชื้นในดินสูงและสม่ำเสมอ (อุดม,2529) และยังต้องการแสงแดดเต็มที่ ส่วนอุณหภูมิที่เหมาะสมในการปลูกผักคะน้า คือ 20 – 25 °C พันธุ์ที่นิยมปลูกมี 2 ชนิด คือ คะน้าใบ และคะน้ายอด หรือคะน้าก้าน ซึ่งคะน้าใบมีลักษณะ ก้านเล็ก ใบกลมหนา กรอบ ทนทานต่อ ดิน ฟ้า และอากาศได้ดี เมล็ดพันธุ์คะน้าใบที่ทางราชการผลิตได้ ได้แก่ พันธุ์ฟางเบอร์ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และฝางเบอร์ 2 ส่วนคน้ำยอด หรือคน้ำก้าน มีลักษณะต้นอวบใหญ่ มีดอกสีขาว ใบแหลม ก้านใหญ่ มีรสอร่อย มีความต้านทานต่อโรค ความร้อน และความชื้นได้ดี สำหรับเมล็ดพันธุ์ คน้ำยอดที่ทางราชการผลิตได้ คือ พันธุ์ PL 20 โดยทำการคัดเลือกปรับปรุง และเผยแพร่ ให้เกษตรกรได้ใช้มาตั้งแต่ปี 2516 และเป็นพันธุ์ที่ออกดอกช้า ให้น้ำหนักดี และผลผลิตสูง

จากการที่ฝักคน้ำสามารถปลูกได้ตลอดปีอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดการระบาดของ แมลงศัตรูพืชหลายชนิด เช่น หนอนใยผัก หนอนชอนใบ เพลี้ยอ่อน ดัวงหมัดฝัก และ แมลงอื่น ๆ อีกมากมาย ดังนั้นเกษตรกรจึงจำเป็นต้องมีการป้องกันกำจัด เพื่อไม่ให้ผลผลิต ถูกทำลาย หรือถูกทำลายน้อยที่สุด การใช้สารพิษทางการเกษตรฉีดพ่นฝักก็เป็นอีกแนวทางหนึ่ง ที่เกษตรกรเลือกใช้ เนื่องจากเป็นวิธีการที่สะดวกและเห็นผลอย่างรวดเร็ว ในการใช้สารพิษ ทางการเกษตรนั้น ปัจจุบันมีการใช้กันอย่างแพร่หลาย และบ่อยครั้งที่สารพิษทางการเกษตร เช่น สารประเภทออร์กาโนฟอสเฟต ออร์กาโนคลอรีน และคาร์บาเมต เป็นต้น ให้ผลกระทบ มากกว่าที่ผู้ใช้ต้องการ โดยแมลงอาจเกิดการต้อยา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดการใช้ สารกำจัดแมลง ศัตรูพืชเกินกว่าปริมาณที่กำหนดในฉลาก การใช้บ่อยครั้งเกินความจำเป็น การที่เกษตรกร ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำบนฉลาก และเกษตรกรทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนที่สารพิษ จะสลายตัวไป จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้มีสารพิษตกค้างในพืชผัก (อุดมลักษณ์ , 2535)

ความเป็นไปของวัตถุพิษในดิน

วัตถุพิษในดินจะเปลี่ยนแปลงเนื่องจากขบวนการต่างๆอันได้แก่ การถูกดูดยึด โดยอนุภาคดิน การเคลื่อนย้าย การแพร่กระจาย และการย่อยสลาย ซึ่งขบวนการต่างๆสามารถสรุป ได้ดังนี้

1. การดูดยึดโดยอนุภาคดิน

การดูดยึด (adsorption) โดยอนุภาคดิน มีบทบาทสำคัญต่อสถานะภาพ และพฤติกรรม ของวัตถุพิษ โดยมีผลต่อการเคลื่อนย้าย การแพร่กระจาย การระเหยกลายเป็นไอ และการสลายตัวของวัตถุพิษในดิน ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการดูดยึดโดยอนุภาคดินได้แก่ สมบัติทางเคมี ของวัตถุพิษ ปริมาณอนุภาคดินเหนียว (clay) และอินทรีย์วัตถุในดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ขนาดของอนุภาคดิน ความสามารถในการแลกเปลี่ยนไอออนของดิน (CEC) และอุณหภูมิ

สมบัติของดินที่มีบทบาทสำคัญต่อการดูดซับ คือ ปริมาณอนุภาคดินเหนียว และปริมาณอินทรีย์วัตถุ โดยพบว่า ถ้าปริมาณสารอินทรีย์อยู่ที่ระดับ 6 % จะทำให้ทั้งอนุภาคดินเหนียว และอินทรีย์วัตถุมีบทบาทในการดูดซับ แต่หากมีปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินสูงๆ การดูดซับส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นที่ผิวของอินทรีย์วัตถุ สำหรับด้านวัตถุมีพิษนั้นสมบัติที่มีบทบาทต่อการดูดซับ คือ ลักษณะโครงสร้างของสาร ขนาดของโมเลกุล ความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) การละลายน้ำและความมีขี้ของสาร

2. การเคลื่อนย้ายของวัตถุมีพิษในดิน

วัตถุมีพิษอาจมีการเคลื่อนย้าย โดยอาจจะเหยกกลายเป็นไอ หรืออาศัยการเคลื่อนย้ายไปโดยมีน้ำเป็นตัวพา ทำให้เกิดการแพร่กระจายของวัตถุมีพิษในดิน รวมทั้งการแพร่กระจายไปยังสิ่งแวดล้อมอื่นได้ ซึ่งลักษณะของการเคลื่อนย้ายมีดังนี้

2.1 การระเหยกลายเป็นไอ

การระเหยกลายเป็นไอขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการได้แก่ อุณหภูมิ ปริมาณน้ำในดิน การเคลื่อนที่ของอากาศ สมบัติของวัตถุมีพิษ และสมบัติของดิน ปริมาณอินทรีย์วัตถุในดิน ปริมาณอนุภาคดินเหนียว และความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ของดิน นอกจากนี้ยังมีการศึกษาอีกมากมายที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการระเหยของวัตถุมีพิษในดินกับปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินว่ามีทิศทางในทางกลับกัน คือ เมื่ออินทรีย์วัตถุในดินสูงขึ้น การระเหยจะลดน้อยลง ทั้งนี้เนื่องจากเกิดการดูดซึม (absorption) วัตถุมีพิษโดยอินทรีย์วัตถุ

2.2 การชะล้างโดยน้ำ

การชะล้างโดยน้ำ เป็นการเคลื่อนที่ของวัตถุมีพิษโดยการไหลไปกับน้ำ ด้วยการไหลบ่าหน้าดิน (run off) หรือการเคลื่อนที่ในดินแนวตั้ง (leaching) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการชะล้างของวัตถุมีพิษในดิน ได้แก่ สมบัติการละลายน้ำของวัตถุมีพิษ ปริมาณน้ำฝน การดูดซับวัตถุมีพิษกับดิน ลักษณะของเนื้อดิน รวมทั้งปัจจัยอื่นๆ เช่น การป้องกันการเกิดการชะล้างพังทลายของดิน จะส่งผลต่อการลดการเคลื่อนย้ายของวัตถุมีพิษจากการไหลบ่าหน้าดิน Wauchope (1978) กล่าวว่า วัตถุมีพิษที่ละลายน้ำได้มากกว่า 10 พีพีเอ็ม ส่วนใหญ่จะเคลื่อนย้ายได้โดยการละลายน้ำ สำหรับวัตถุมีพิษที่ละลายน้ำได้น้อยกว่า ส่วนใหญ่จะดูดซับโดยอนุภาคดินจึงถูกเคลื่อนย้ายไปโดยเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการไหลบ่าหน้าดิน พร้อมกับการเกิดการชะล้างพังทลายของดิน (erosion) แต่จากการศึกษาที่เกี่ยวข้องพบว่า การเคลื่อนย้ายของวัตถุมีพิษโดยน้ำไหลบ่าบนหน้าดิน มีความสำคัญทางด้านสิ่งแวดล้อมน้อย เพราะวัตถุมีพิษส่วนใหญ่ เคลื่อนย้ายในปริมาณน้อยกว่า 0.5 % ของวัตถุมีพิษที่ใช้ไป นอกจากนี้สารกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟต ส่วนใหญ่มีการเคลื่อนย้ายน้อยมาก เนื่องจากถูกดูดซับอยู่กับอนุภาคดิน

3. การสลายตัวของวัตถุมีพิษ

วัตถุมีพิษในดินจะมีการสลายตัวโดยขบวนการต่างๆ ทำให้การตกค้างของวัตถุมีพิษลดลง ซึ่งขบวนการสลายตัวสามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 การสลายตัวโดยแสง

แสงแดดที่มีความยาวคลื่น 290 - 450 nm. โดยเฉพาะอย่างยิ่งแสงอุลตราไวโอเล็ต (UV) มีพลังงานเพียงพอที่จะทำให้วัตถุมีพิษส่วนมาก เกิดการสลายตัว(Photodecomposition) ที่บริเวณผิวน้ำดิน Herbert และ Miller (1990) พบว่าการสลายตัวโดยแสงของวัตถุมีพิษจำกัดอยู่ที่ผิวน้ำดินลึกลงไปเพียง 1 หรือ 2 mm.เท่านั้น การเกิดปฏิกิริยาการสลายตัวด้วยแสงขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ได้รับแสง ความเข้มข้น และความยาวคลื่นแสง สมบัติของวัตถุมีพิษ สมบัติตัวกลางที่วัตถุมีพิษยึดเกาะ ตัวทำละลายของวัตถุมีพิษ สมบัติความเป็นกรด เป็นด่าง (pH) ของตัวทำละลาย รวมทั้งตัวกระตุ้นที่ทำให้เกิดปฏิกิริยา เช่น สารอินทรีย์ในดินมักดูดซับแสงในช่วงคลื่น UV ได้ดี และจะช่วยกระตุ้นให้วัตถุมีพิษเกิดการสลายตัวโดยแสงมากขึ้น

3.2 การสลายตัวทางเคมี

ขบวนการทางเคมีที่เกิดขึ้นได้แก่ ปฏิกิริยา hydrolysis oxidation และ reduction เป็นต้น ซึ่งปฏิกิริยาส่วนมากจะเกิดขึ้น โดยมีน้ำเป็นตัวกลาง หรือเป็นตัวทำปฏิกิริยา โดยที่ขบวนการปกติที่เกิดขึ้นเสมอ คือ ปฏิกิริยา hydrolysis และ oxidation ทั้งนี้ปฏิกิริยาต่างๆ อาจถูกเร่ง (catalyzed) โดยปัจจัยต่างๆ เช่น จากผิวน้ำของอนุภาคดินเหนียว (clay surfaces) ไอออนของโลหะ ออกไซด์ของโลหะ และสารอินทรีย์ในดิน เป็นต้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิด ปฏิกิริยา hydrolysis ได้แก่ ความเป็นกรดเป็นด่าง(pH) อุณหภูมิ ความชื้น และสมบัติของวัตถุมีพิษ รวมทั้งสมบัติของดินด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 การสลายตัวโดยขบวนการทางชีววิทยา

จุลินทรีย์ในดิน ได้แก่ bacteria fungi และ actinomycete มีบทบาทสำคัญในการย่อยสลายวัตถุมีพิษในดิน ซึ่งจุลินทรีย์จะมีระบบเอนไซม์ เพื่อเปลี่ยนแปลงวัตถุมีพิษมาเป็นประโยชน์ในด้านธาตุอาหารและแหล่งพลังงาน ทั้งนี้การใช้ประโยชน์อาจเป็นในรูปของแหล่งคาร์บอน ไนโตรเจน หรือธาตุอาหาร

ปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานของจุลินทรีย์ในดินที่เกี่ยวข้องกับการสลายตัวของวัตถุมีพิษในดิน ได้แก่ อุณหภูมิ ความชื้น การถ่ายเทอากาศ ความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ปริมาณอินทรีย์วัตถุและสมบัติของวัตถุมีพิษ ซึ่งจากการทดลองพบว่า การเพิ่มอุณหภูมิทุกๆ 10°C ทำให้อัตราการสลายตัวของวัตถุมีพิษโดยจุลินทรีย์ เพิ่มขึ้นเป็น 2.5 - 3 เท่า และอัตราการสลายตัวของวัตถุมีพิษจะเพิ่มขึ้นด้วย ทั้งนี้ในสภาพแปลงปลูกพืช อุณหภูมิ และความชื้น มักมีการเปลี่ยนแปลงเสมอๆ ซึ่งจะส่งผลต่อการสลายตัวของวัตถุมีพิษด้วย

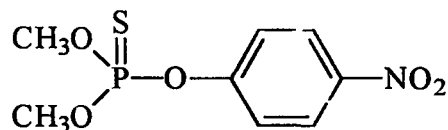
การสลายตัวของวัตถุมีพิษโดยจุลินทรีย์ในดิน มีความสำคัญต่อการคงสภาพ หรือการตกค้างของวัตถุมีพิษอย่างยิ่ง นอกจากปัจจัยด้านต่างๆที่มีผลต่อการทำงานของจุลินทรีย์ ดังที่กล่าวมาแล้ว ชนิดของวัตถุมีพิษ อัตราการใช้ และจำนวนครั้งที่ใช้ก็มีส่วนในการส่งเสริม หรือลดอัตราการสลายตัวของจุลินทรีย์ได้ โดยวัตถุมีพิษบางชนิดอาจทำให้เกิดการเพิ่มจำนวนจุลินทรีย์ที่ใช้อยู่เฉพาะวัตถุมีพิษนั้นๆมากขึ้น ส่งผลให้อัตราการสลายตัวของวัตถุมีพิษที่ใช้ในครั้งต่อไปเพิ่มขึ้นหรือวัตถุมีพิษบางชนิดอาจไปยับยั้งการทำงานของเอนไซม์ของจุลินทรีย์ ที่ใช้ในการย่อยสลายวัตถุมีพิษ ทำให้การย่อยสลายเป็นไปได้น้อยลง ส่งผลให้วัตถุมีพิษตกค้างนาน (พนิดา, 2538)

เมทิลพาราไรธอน (Methyl parathion)

- ชื่อทางเคมี : O,O – Dimethyl – O – 4 – nitrophenyl phosphorothioate
- ชื่อสามัญ : เมทิลพาราไรธอน (methyl parathion) พาราไรธอนเมทิล (parathion methyl) เมทาฟอส (metafos)
- ชื่อทางการค้า : ดาล์ฟ (Dalf) โฟลิดอล เอ็ม (Folidol M) ไนโตรอกซ์ 80 และเท็คไวซา (Tekwaisa)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สูตรโครงสร้างทางเคมี : แสดงดังในภาพที่ 2

ภาพที่2. สูตรโครงสร้างของเมทธิลพาราไรออน

จากการค้นพบสารพาราไรออนของ Dr. Schrader นักเคมีผู้มีชื่อเสียงชาวเยอรมัน ทำให้สารพาราไรออนได้ถูกจำหน่ายในท้องตลาด ภายใต้สารพิษที่ชื่อว่า “ โฟลิดอล อี 605 ” และด้วยเหตุที่มีประสิทธิภาพในการทำลายแมลงศัตรูพืชอย่างกว้างขวาง ทำให้โฟลิดอล อี 605 ได้มีการพัฒนาปรับปรุงขึ้นมาใหม่ คือ เมทธิลพาราไรออน ซึ่งบริษัทที่ผลิตเมทธิลพาราไรออน ออกจำหน่ายมีอยู่หลายบริษัท โดยใช้ชื่อทางการค้าที่แตกต่างกันไป แต่ชื่อที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย คือ Folidol M (ปรีชา, 2530) เมทธิลพาราไรออน ที่ผลิตในท้องตลาด มีทั้งชนิดน้ำมัน ชนิดผงละลายน้ำได้ และชนิดผงใช้พ่น

ประโยชน์ของเมทธิลพาราไรออน

เมทธิลพาราไรออนเป็นสารกำจัดแมลง และไร ชนิดไม่ดูดซึมจัดอยู่ในกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟต ใช้ป้องกันกำจัดเพลี้ยในไม้ผลและผัก กำจัดแมลงปากดูด เช่น เพลี้ยอ่อน เพลี้ยจักจั่น เพลี้ยหอย และเพลี้ยไฟ เป็นต้น ใช้กำจัดแมลงชนิดปากกัด รวมทั้งไรในพืชหลายชนิด ได้แก่ ฝ้าย ข้าว ถั่ว หอม กล้วยพืช ไม้ประดับ ข้าวโพด พืช แอปเปิ้ล และแพร์ สามารถใช้สารเมทธิลพาราไรออนกำจัดแมลงได้ทั่วไป เช่น แมลงศัตรูพืชที่เป็นหนอนผีเสื้อ หนอนกอชนิดต่างๆ เช่น หนอนกอสีชมพู หนอนม่วงใบ หนอนกระทู้ หนอนใยผัก หนอนคืบ หนอนเจาะสมออเมริกัน และหนอนกัดกินใบ เป็นต้น แมลงอื่นๆ ยกตัวอย่างเช่น บั่ว ดั่งวงหมัด มวนต่างๆ และแมลงหวี่ขาว เป็นต้น มีการฉีดพ่นเมทธิลพาราไรออนลงในดิน เพื่อควบคุมแมลงในดิน นอกจากนี้ในประเทศฟิลิปปินส์ได้สั่งห้ามใช้สารนี้ทางด้านเกษตรกรรม

สมบัติทางเคมีของเมทธิลพาราไรออน

เมทธิลพาราไรออน เป็นของเหลวสีน้ำตาล มีกลิ่นคล้ายกระเทียม สามารถละลายได้ดีใน alcohol ketone และaromatic hydrocarbons แต่ไม่ละลายน้ำ มีจุดหลอมเหลวที่ 35 – 36 °C จะสลายตัวได้เร็วเมื่ออุณหภูมิสูงถึง 140°C หรือในสภาวะที่เป็นต่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกฤทธิ์ของเมทธิลพาราไรคอน

เมทธิลพาราไรคอน ออกฤทธิ์เมื่อเผยแพร่ โดยการสัมผัส หายใจ และกิน เป็นสารที่ยับยั้งเอนไซม์ โครีนเอสเตอเรส (cholinesterase inhibitor)

ความเป็นไปของเมทธิลพาราไรคอน

เมทธิลพาราไรคอน เป็นสารที่คงสภาพอยู่ในดินได้ชั่วคราวระยะสั้นๆ การสลายตัวเกิดจากการ oxidation demethylation และ hydrolysis เกิดเป็นกรด phosphoric และ 4 - nitrophenol เชื่อกันว่าสารนี้เคลื่อนที่ในดินได้น้อยมาก และไม่มีแนวโน้มที่จะซึมลงไปปนเปื้อนน้ำใต้ดิน อย่างไรก็ตาม สารนี้สามารถคงสภาพอยู่ในน้ำที่เป็นกลางได้หลายวัน แต่ในน้ำที่เป็นด่างจะสลายตัวได้อย่างรวดเร็ว

ข้อควรรู้

- ระยะเวลาที่ใช้ก่อนการเก็บเกี่ยว 14 วัน
- มีความเป็นพิษต่อ ผึ้ง ปลา กุ้ง และปู
- ห้ามบุคคลที่ไม่สวมใส่เครื่องป้องกันเข้าไปในพื้นที่ที่ฉีดพ่นแล้ว อย่างน้อย 48 ชั่วโมง
- ไม่เข้ากันกับสารเคมีที่มีสภาพเป็นด่าง
- ไม่มีความคงตัวในดิน

สูตรผสม

50 % EC และ 3% G

วิธีใช้และอัตราการใช้

สำหรับชนิด 50 % EC โดยทั่วไปแล้ว ใช้ในอัตรา 10 - 20 cc. ผสมกับน้ำ 20 ลิตร ควรศึกษาอัตราการใช้เพิ่มเติมจากฉลาก และควรเลือกใช้ส่วนผสมชนิด encapsulate เพราะจะมีพิษน้อยกว่าสูตรผสมที่ใช้ทั่วไปถึง 6 - 10 เท่า สำหรับระยะเวลาการกลับเข้าสู่แปลงเพาะปลูกกำหนดไว้ที่ 48 ชั่วโมง

ข้อระวังในการใช้และการเก็บ

อย่าเก็บใกล้กับอาหาร เครื่องดื่ม และควรเก็บในที่ที่ห่างจากเด็ก และสัตว์เลี้ยง หลีกเลี้ยง อย่าให้เข้าตา ถูกผิวหนัง หรือเข้าปาก

ความเป็นพิษของเมทธิลพาราไรออน

เมทธิลพาราไรออนเข้าสู่ร่างกายได้ ทั้งทางปาก ทางผิวหนัง และทางการหายใจ การปฏิบัติงาน ในบริเวณที่ลมอับ และอุณหภูมิสูง จะส่งเสริมให้มีอันตรายมากขึ้น (จันทร์ทิพย์, 2535) เมทธิลพาราไรออน จัดเป็นสารพิษระดับที่ได้รับเพียงไม่ถึง 1 ชั่วโมงก็อาจทำให้เสียชีวิตได้ (ประยูร, 2535) ผู้ป่วยที่ได้รับสารพิษจะมีอาการพิษเกิดขึ้นภายใน 1 - 4 ชั่วโมงหลังจากได้รับสารพิษเฉียบพลัน สารนี้มีความเป็นพิษต่อสัตว์ชนิดอื่นๆ ที่ไม่ใช่แมลงศัตรูพืช เช่น มีพิษสูงมากต่อผึ้ง นก สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ปลา และไส้เดือน เมื่อสัตว์เหล่านี้ได้รับสารเมทธิลพาราไรออน ก็จะถ่ายทอดมาสู่มนุษย์ (รัตนา, 2539) เมทธิลพาราไรออนมีค่าLD₅₀ทางปาก (หนูขาว) ประมาณ 9 - 25 mg./kg. ทางผิวหนัง (กระต่าย) ประมาณ 300 - 400 mg./kg. (สิริวัฒน์, 2523) เชื่อว่าสารนี้ละลายตัวได้ง่าย แต่มีพิษสูง ไม่สะสมในสิ่งมีชีวิต แต่เป็นพิษต่อพืชบางชนิด เช่น ฝ้าย ข้าวฟ่าง ไม้ดอกไม้ประดับ ใบของพืชตระกูลแตง แอปเปิ้ล และพืช เป็นต้น อาการพิษที่เกิดกับพืชเหล่านี้มักไม่มีความสำคัญ (มาโนช, 2532) ทั้งนี้ หากใช้ตามคำแนะนำมักไม่มีผลเสียเกิดขึ้น พืชที่ผ่านการฉีดพ่นสารเมทธิลพาราไรออน ควรทิ้งระยะเวลาภายหลังการฉีดพ่นจนถึงระยะเวลาการเก็บเกี่ยวอย่างน้อย 14 - 15 วัน (ค้วน, 2534) ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงมากที่สุด เพราะเป็นการทิ้งระยะให้สารฆ่าแมลงได้สลายตัวไปเสียก่อน โดยสารฆ่าแมลงสามารถสลายตัวได้เร็วที่สุดในพืชที่ยังมีชีวิตอยู่ เนื่องจากน้ำย่อย และปฏิกิริยาเคมีภายในพืช (ขวัญชัย, 2527)

การเกิดพิษ

การเกิดพิษ เนื่องจากสารเมทธิลพาราไรออน มีสาเหตุ 3 ประการ คือ

1. เกิดจากการปฏิบัติงานฉีดพ่น
2. เกิดจากการกินพืชที่มีสารปนเปื้อนของเมทธิลพาราไรออน
3. เกิดจากการกินที่จิตใจฆ่าตัวตาย

อาการเกิดพิษจากเมทธิลพาราไรออน

สารเมทธิลพาราไรออน เป็นสารสังเคราะห์ที่มี functional group คล้ายกับ อะเซทิลโคลีน ซึ่งเป็นสารที่ทำหน้าที่ถ่ายทอด หรือเป็นสื่อในการนำข้อมูลถ่ายทอดไปยัง เซลล์ประสาทต่างๆ ดังนั้นเมทธิลพาราไรออน จึงสามารถมีปฏิกิริยาทางชีวเคมีโดยตรงกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอนไซม์อะเซทิลโคลีนเอสเทอเรส และมีผลต่อการทำงานของระบบประสาท ไม่ว่าจะเป็น สัตว์เลือดอุ่นหรือแมลง ผู้ป่วยที่ได้รับสารเมทิลพาราไรออน จะรู้สึกแน่นหน้าอก วิตกกังวล ม่านตาหด คลื่นไส้ อาเจียน ปวดเกร็งในช่องท้อง ท้องเดิน กล้ามเนื้อกระตุก และน้ำลายไหลยืด อาการ จะปรากฏขึ้นภายหลังจากที่ได้รับพิษเข้าไปแล้ว 1 - 4 ชั่วโมง

อาการพิษที่เกิดขึ้นเนื่องจากการสะสมของอะเซทิลโคลีนในระบบประสาท แบ่งเป็น 3 ลักษณะอาการคือ

1. อาการพิษแบบมัสคารินิก (muscarinic effects)

มีอาการคลื่นไส้ เบื่ออาหาร อาเจียน ท้องเดิน ท้องร่วง มีน้ำลาย น้ำตา เสมหะ และเหงื่อออกมาก หลอดลมบีบตัว ทำให้เกิดอาการไอ ม่านตาหรี่ และหัวใจเต้นเร็ว

2. อาการพิษแบบนิโคตินิก (nicotinic effects)

มีอาการสั่น ต่อมามีอาการอ่อนเพลีย และเป็นอัมพาต

3. อาการพิษที่ระบบประสาทส่วนกลาง

ระยะแรก ระบบประสาทส่วนกลางจะถูกกระตุ้น แต่ระยะหลังถูกกด ทำให้เกิดอาการ ชัก สับสน กระวนกระวาย และหมดสติ ถ้าอาการรุนแรงอาจถึงตายได้ เนื่องจากระบบประสาทล้มเหลว

การแก้พิษและการรักษา

- สารพิษถูกผิวหนัง ให้รีบล้างด้วยน้ำสบู่ ขำระล้างร่างกายให้สะอาด
- สารพิษเข้าตา ให้รีบล้างตาด้วยน้ำสะอาด นานอย่างน้อย 15 นาที
- สารพิษเข้าปาก หรือกลืนกินเข้าไป ต้องทำให้อาเจียนโดยเร็ว โดยการล้วงคอ หรือให้ดื่มน้ำเกลือ (เกลือ 1 ช้อนโต๊ะต่อน้ำอุ่น 1 แก้ว) แล้วรีบนำผู้ป่วยส่งแพทย์ พร้อมด้วย ภาชนะบรรจุสารพิษ อย่าให้อาหารกับผู้ป่วยที่หมดสติ หากมีอาการตามัว ปวดเกร็งในช่องท้อง และแน่นหน้าอก ควรรีบให้ atropine 1/100 เกรน (0.65mg.) 2 เม็ดทันที

คำแนะนำสำหรับแพทย์

ยาแก้พิษ สำหรับผู้ใหญ่ คือ ฉีดอะโทรปีน ซัลเฟต (atropine sulfate) โดยให้แบบ IV ขนาด 2-4 mg. ทำการฉีดเข้าเส้นเลือดดำ และฉีดซ้ำทุกๆ 10 - 15 นาที จนอาการพิษลดลง นอกจากนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาจให้ยา 2-PAM ขนาด 1 mg. / 20cc. (IV) และtoxogonin ฉีดร่วมด้วย แต่ห้ามใช้ morphine theohylline หรือaminophylline แก่ผู้ป่วย (ประยูร, 2535)

Gas chromatography

Gas chromatography (GC) หรือGas liquid chromatography (GLC) เป็นเครื่องมือที่ใช้แยก และวิเคราะห์สารผสม ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ โดยสารที่จะถูกแยกต้องระเหยเป็นก๊าซได้ อาจเรียกเครื่องมือนี้ว่า gas solid chromatography (GSC) ในกรณีที่เฟสคงที่ (stationary phase) เป็นของแข็ง แต่ถ้าเฟสคงที่เป็นของเหลวจะเรียกว่า gas liquid chromatography (GLC หรือGC) ทั้งนี้โดยทั่วไปแล้ว หากกล่าวถึง GC ส่วนใหญ่จะหมายถึง gas liquid chromatography

ดังนั้น gas chromatography สามารถแบ่งตาม เฟสคงที่ (stationary phase) ได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

1. Gas solid chromatography (GSC)

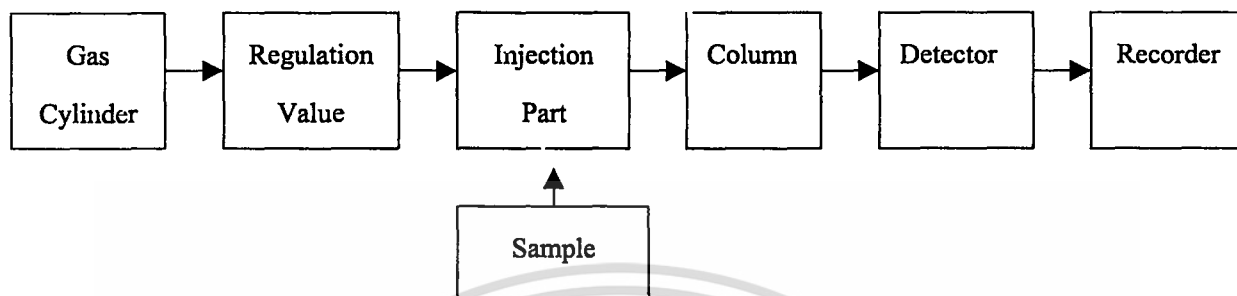
ใช้เฟสคงที่ที่เป็นของแข็ง เป็นตัว adsorbion สารที่เป็นแก๊ส และไม่มีสารอื่นเคลือบอยู่ อีกทั้งยังเป็นโมเลกุลเล็กๆ เพราะฉะนั้นในคอลัมน์ที่บรรจุด้วย active solids ซึ่งเป็นโมเลกุล porous polymers , silica gel , alumina , activated carbon เป็นต้น

2. Gas liquid chromatography (GLC)

สารที่อยู่ด้วยกันจะสามารถแยกออกจากกันได้ ด้วยการกระจายตัวที่ต่างกันของแก๊สในระหว่างเฟสคงที่ [ที่มีของเหลว (liquid phase) ควบอยู่บนของแข็ง (solid support) ในลักษณะเป็นแผ่นฟิล์มบางๆ] กับเฟสเคลื่อนที่ หรือมีค่า partition : coefficient ต่างกัน gas chromatography ชนิดที่มีของเหลวเป็นเฟสคงที่ มีความสำคัญมากกว่า ทั้งนี้นับตั้งแต่ Martin และJames ได้เสนอรายงานแนะนำ gas liquid chromatography เป็นครั้งแรก ในปีค.ศ. 1952 ก็ได้พัฒนามาพร้อมกันกับ ให้มีการประยุกต์ใช้ในงานวิจัยต่างๆ เช่น เคมี ชีววิทยา ตลอดจนงานทางด้านวิศวกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนประกอบของเครื่อง Gas Chromatography

ภาพที่ 3. แสดงส่วนประกอบพื้นฐานของเครื่อง Gas chromatography

เครื่อง Gas chromatography โดยทั่วไปจะประกอบด้วยส่วนประกอบพื้นฐานที่สำคัญ ดังภาพที่ 2 ส่วนประกอบที่สำคัญของ gas chromatography จะมีลักษณะและสมบัติ ดังนี้

Carrier gas : ทำหน้าที่นำสารตัวอย่างที่ต้องการวิเคราะห์ผ่านเข้าสู่ในคอลัมน์ไปยังเครื่องตรวจวัด แก๊สที่ใช้เป็น carrier gas ต้องมีสมบัติเป็นแก๊สเฉื่อย มีมวลโมเลกุลต่ำ และมีค่าความจุความร้อนสูง carrier gas ที่นิยมใช้ คือ ไนโตรเจน (N_2) และฮีเลียม (He) การใช้แก๊สเป็นเฟสเคลื่อนที่นี้ ทำให้ความสมดุลระหว่างสองตัวกลางเป็นไปอย่างรวดเร็ว จึงทำให้ gas chromatography เป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพสูง

Column : ถือเป็นหัวใจของเครื่อง gas chromatography ทั้งนี้เพราะกระบวนการแยกสาร จะเกิดขึ้นที่คอลัมน์ ลักษณะทั่วไปของคอลัมน์ จะประกอบด้วยสองส่วน คือ หลอด หรือท่อ (tubing) และเฟสคงที่ที่บรรจุอยู่ภายใน สำหรับกรณีที่คอลัมน์ มีลักษณะเป็นหลอดแก้ว หรือโลหะ เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1.5 – 3.5 มม. และเฟสคงที่ มีลักษณะเป็นของเหลวเคลือบอยู่บน solid support ที่มีลักษณะเป็นเม็ดๆ เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 0.15 – 0.25 มม. เรียกคอลัมน์ชนิดนี้ว่า packed column นอกจากนี้ คอลัมน์ ยังมีชนิด capillary column ซึ่งเป็นคอลัมน์แบบท่อเปิด liquid stationary phase จะถูกเคลือบเป็นชั้นบางๆ ที่ผนังด้านใน มีความหนา 0.1 – 1 ไมครอน มีเส้นผ่าศูนย์กลางภายในเล็กมาก ประมาณ 0.1 – 0.5 มม. เนื่องจากเป็นคอลัมน์แบบท่อเปิด จึงสามารถมีความยาวของคอลัมน์ได้มากกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

packed column เพราะว่ามี back pressure น้อยกว่า คอลัมน์ชนิดนี้จะจุเฟสคงที่ได้น้อยกว่า packed column มาก จึงใช้ตัวอย่างที่มีขนาดน้อยๆเท่านั้น capillary column แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

1. **คอลัมน์แบบ WCOT (wall – coated open tubular)** เป็นคอลัมน์ที่ได้จากการเคลือบผนังของคอลัมน์ด้วย liquid stationary phase

2. **คอลัมน์แบบ PLOT (porous layer open tubular)** ผนังภายในท่อเปิดจะเคลือบไว้ด้วยตัวดูดซับ แต่ถ้าเคลือบด้วยตัวดูดซับที่มี liquid phase ด้วย จะเรียกคอลัมน์ชนิดนี้ว่า SCOT (support coated open tubular)

ผนังของ capillary column ส่วนใหญ่ที่นิยมใช้จะทำมาจากแก้ว และ fused silica (ทำมาจากซิลิกาออกไซด์ที่เคลือบด้วย poly-amide) ประสิทธิภาพของ capillary column นี้จะสูงมากกว่า packed column การแยกสารก็จะใช้เวลาน้อยกว่า อุณหภูมิที่ใช้ก็จะต่ำกว่า ใน packed column และ flow rate ของ carrier gas ที่ใช้กับ capillary column ก็น้อยกว่า ใน packed column โดยทั่วไปใช้เพียง 0.5 – 4 ml. / min. สำหรับ Nitrogen และ 1 – 10 ml. / min. สำหรับ Helium

Injection part : เป็นส่วนที่ใช้ฉีดสารเข้าสู่คอลัมน์ ในกรณี packed column ซึ่งสามารถรับปริมาณสารตัวอย่างได้มาก ระบบจะไม่ยุ่งยาก สามารถฉีดสารเข้าสู่คอลัมน์ได้โดยใช้เข็ม (microsyringe) ฉีดสารตัวอย่างเข้าไปใน injector part การตั้งอุณหภูมิที่ injector part ต้องตั้งให้สูงกว่าจุดเดือดของสารตัวอย่าง

เทคนิคของ gas chromatography

เทคนิคของ gas chromatography คือ เป็นการแยกสารโดยให้สารที่ต้องการจะแยกกระจายไประหว่าง 2 เฟส (phase) คือ เฟสเคลื่อนที่ (mobile phase) ซึ่งเป็นก๊าซ และเฟสคงที่ (stationary phase) ที่เป็นของเหลวหรือของแข็ง gas chromatography จะทำการแยกสารผสมให้เป็น gas phase ที่อุณหภูมิหนึ่งๆ แล้วผ่านไปยังคอลัมน์ (column) ที่บรรจุด้วย เฟสคงที่ มาสัมผัสกับตัวกลางที่อยู่กับที่นั้น ซึ่งสารแต่ละชนิดมีพฤติกรรมในการแยกตัว (partition) แตกต่างกัน ทำให้เมื่อเฟสเคลื่อนที่พาสารเคลื่อนที่ผ่านไปตามเฟสคงที่ ในช่วงเวลาหนึ่งๆ สารแต่ละตัวจะถูกแยกจากกันได้ในเวลาที่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักการพื้นฐานของ gas chromatography

หลักการโดยทั่วไป คือ สารผสมที่จะทำการตรวจวิเคราะห์จะถูกฉีด (inject) เข้าไปในส่วนที่ใช้ฉีดสาร (injection part) แล้วถูกทำให้อยู่ในสภาพที่เป็นไอ หรือก๊าซ ก่อนเข้าสู่คอลัมน์ ภายในคอลัมน์ จะมีเฟสคงที่ ซึ่งเป็นของเหลวที่ระเหยยาก เช่น OV-1,OV-17,SP-301,SP-2401 เคลือบอยู่บน solid support ซึ่งได้แก่ diatomaceous earth, fluorocarbon polymer และglass bead เป็นต้น เครื่องจะทำงานโดย carrier gas ที่ทำหน้าที่เป็นเฟสเคลื่อนที่ที่มีหน้าที่นำสารที่ถูกทำให้อยู่ในสภาพเป็นไอ หรือก๊าซ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว ไหลเข้าไปในคอลัมน์ ซึ่งต่อกับเครื่องตรวจวัด (detector) โดยเครื่องตรวจวัดนี้จะทำหน้าที่ให้สัญญาณ เมื่อได้รับสารที่ออกจากคอลัมน์ และส่งสัญญาณต่อไปยังเครื่องบันทึกข้อมูล (recorder) ที่มีหน้าที่บันทึกข้อมูลออกมาเพื่อนำไปแปลผล ซึ่งจะให้ chromatogram ที่สามารถแปลผลการตรวจวิเคราะห์สารตัวอย่างได้

ประโยชน์ของเครื่อง Gas Chromatography

1. สามารถหาค่าคงที่ทางเคมี ทางกายภาพ เช่น isotherms เป็นต้น และสามารถตรวจวิเคราะห์สารเคมีอินทรีย์ได้หลายชนิด
2. สามารถแยกสารผสมได้หลายชนิด รวมทั้งสารที่คล้ายคลึงกัน และสารที่มีส่วนประกอบเหมือนกันได้
3. ใช้ศึกษาโครงสร้างของสารเคมีตามปฏิกิริยาเคมีต่าง ๆ โดยต้องใช้คู่กับเครื่องมืออื่น เช่น Mass spectrophotometer
4. ใช้ในการเตรียมการทดลอง ตลอดจนการวิเคราะห์สารในอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น การวิเคราะห์คุณภาพอาหาร การวิเคราะห์สารกำจัดศัตรูพืช และสารพิษต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมปิโตรเลียม รวมทั้งการศึกษาทางสิ่งแวดล้อม เช่น สารมลภาวะในอากาศ แหล่งน้ำ และดิน

ข้อดีของเครื่อง Gas chromatography

1. ให้ผลการตรวจวิเคราะห์อย่างรวดเร็ว อ่านผลได้ง่ายและเชื่อถือได้
2. ใช้ตัวอย่างน้อย
3. อายุการใช้งานนาน
4. วิธีการใช้ สามารถใช้ได้กับตัวอย่างหลายชนิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. มีความสัมพันธ์ของการวิเคราะห์ทางปริมาณและคุณภาพสูง แม่ย่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์และสารเคมี

1. อุปกรณ์การปลูกผักในแปลงทดลอง

- ดิน
- แปลงปลูกขนาด 1.5 x 4.5 เมตร กั้นด้วยอิฐบล็อกจากทั้ง 4 ด้าน
- ปุ๋ยสูตร 16-16-16
- ปุ๋ยคอก
- เมล็ดพันธุ์ผักคะน้า (คะน้าใบ)
- สารฆ่าแมลงเมทิลดิวดีไฮด์ 50% w/v(EC) ของบริษัท ไบเออร์ไทย จำกัด
- เครื่องฉีดพ่นสาร
- เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น จอบ เสียม บังเกอร์ เป็นต้น

2. อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการ

2.1 เครื่องแก้วและอุปกรณ์อื่นๆ

- ตู้อบ (Hot air oven)
- เครื่องชั่ง 2 ตำแหน่ง (Balance)
- เครื่องปั่น (Blender)
- เครื่องลดปริมาตรอุณหภูมิต่ำ (Flash evaporator)
- เครื่อง gas liquid chromatography (GLC,GC) ยี่ห้อ Shimadzu รุ่น 14 A
- แท่งแก้ว (Stirring rod)
- กรวยแก้ว (Funnel)
- ปีกเกอร์ (Beaker)
- ใยแก้ว (Glass wool)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และแจ้งผู้ถือลิขสิทธิ์เจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- หลอดหยด (Dropper)
- ขวดกั่นกลม (Evaporating flask and receiving flask)
- ขวดรูปขมพู (Conical flask)
- กระจกตวง (Cylinder)
- ขวดใส่สาร (Vial)
- ขาตั้ง (Stand)
- กระจกฟอย
- Volumetric flask
- ตู้เย็น
- เทอร์โมมิเตอร์ (Thermometer)
- ถู่มืออย่าง
- ปิเปต (Pipette) ขนาด 0.2 และ 1.0 ml.
- ออโตปิเปต (Autopipette) ขนาด 200-1000 μ l
- เข็มฉีดยาสีอย่าง (Microsyringe)
- นาฬิกาจับเวลา

2.2 สารเคมี

- ethyl acetate (A.R. grade, FLUKA)
- sodium sulfate ($\text{Na}_2 \text{SO}_4$) (A.R. grade, MERCK)
- standard methyl parathion เข้มข้น 0.7220675 ppm.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการทดลอง

1. การปลูกผัก

1.1 สถานที่ทำการทดลอง

แปลงทดลอง ข้างโรงเรียนเพาะชำของภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช ซึ่งอยู่ภายในบริเวณของคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.2 ระยะเวลาทำการทดลอง

เริ่มทำการทดลอง โดยการปลูกผักคะน้า ในวันที่ 29 ตุลาคม 2544 – 23 มกราคม 2545

1.3 การวางแผนการทดลอง

วางแผนการทดลองแบบ completely randomized design (CRD) มี 2 วิธีการ ดังนี้

วิธีที่ 1 ล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัมก่อนแช่ตู้เย็น

วิธีที่ 2 จุ่มน้ำ 1 วันก่อนแช่ตู้เย็น

2. วิธีการปลูกผักคะน้า

ทำการปลูกผักคะน้าในแปลงทดลองจำนวน 3 แปลงเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2544 เริ่มจากการทำความสะอาดแปลงทดลอง รวมทั้งบริเวณรอบๆ โดยการถอนหญ้า และกำจัดเศษขยะ แล้วจึงทำการบรรจดินร่วนที่มีสภาพดี และมีความอุดมสมบูรณ์ ลงแปลงทดลอง ขนาด 1.5 x 4.5 เมตร จนเกือบเต็ม หรือเท่าๆกันกับความสูงของอิฐบล็อก ที่กั้นรอบๆแปลง จากนั้นทำการย่อยดินให้ละเอียด แล้วผสมปุ๋ยคอก คดุกเคड़ाให้เข้ากันตลอดทั้งแปลง เกลี่ยหน้าดินให้เรียบเสมอกัน ทำการหยอดเมล็ดพันธุ์ผักคะน้าลงในแปลงที่เตรียมไว้ดังกล่าว โดยกำหนดให้มีระยะระหว่างหลุมประมาณ 25 ซม. และมีระยะระหว่างแถวห่างประมาณ 40 ซม. ในแปลงหนึ่งๆ จัดให้มีประมาณ 5 แถวหยอดเมล็ดพันธุ์หลุมละ 3 – 5 เมล็ดแล้วกลบดินให้หนาประมาณ 0.5 ซม. รดน้ำให้ทั่วแปลงทดลองทั้ง 3 แปลง

2.1 การปฏิบัติและบำรุงรักษา

- รดน้ำในช่วงแรก วันละ 2 ครั้ง (เช้า และเย็น) จนกระทั่งเมื่อผักเริ่มตั้งตัวได้ จึงลดปริมาณการให้น้ำ เหลือเพียงวันละ 1 ครั้ง (เช้า หรือเย็น)
- พรอนดินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- ใส่ปุ๋ยสูตร 16-16-16 ทุกๆ 15 วันผสมน้ำรดให้ทั่วแปลง
- กำจัดวัชพืชโดยการถอนทิ้ง
- กำจัดแมลงศัตรูรบกวนโดยการเก็บทำลาย

2.2 การถอนแยกต้นกล้า

เมื่อต้นกล้าอายุได้ 16 วัน (วันที่ 13 พฤศจิกายน 2544) ทำการถอนแยกให้เหลือหลุมละ 1 ต้น เพื่อไม่ให้ผักคะน้าในแปลงหนาแน่นจนเกินไป

2.3 การใส่ปุ๋ยและการฉีดพ่นสารเมทิลพาราไรออน

ใส่ปุ๋ยครั้งแรก เมื่อผักคะน้าอายุ 7 วัน หลังจากแยกปลูก(วันที่ 20 พฤศจิกายน 2544) และเมื่ออายุ 24 วันหลังแยกปลูก (วันที่ 7 ธันวาคม 2544) ได้ทำการฉีดพ่นสารเมทิลพาราไรออนครั้งแรกในอัตราความเข้มข้น 10 ml./น้ำ 20 l. (recommended dose) หลังจากนั้นฉีดพ่นสาร ทุกๆ 7 วัน และฉีดพ่นครั้งสุดท้ายเมื่อผักอายุ 54 วัน (21 ธันวาคม 2544)

3. การสุ่มเก็บตัวอย่างและการเก็บรักษาผักคะน้า

สุ่มเก็บตัวอย่างผักคะน้าหลังจากฉีดพ่นสารครั้งสุดท้าย 1 ชั่วโมงทำการสกัดสารทันทีเป็นวันที่ 0 สุ่มแบ่งผักทั้งในกลุ่มควบคุม (control) และที่ฉีดพ่นในอัตราแนะนำเป็น 2 กลุ่ม นำไปดำเนินการ ดังนี้

3.1 ล้างด้วยน้ำ 4 ลิตร ต่อผัก 250 กรัมแล้วนำไปแช่ตู้เย็น โดยแยกเป็นกลุ่มควบคุม และที่ฉีดพ่นสาร

3.2 จุ่มน้ำ 1 วันแล้วนำไปแช่ตู้เย็นโดยแยกเป็นกลุ่มควบคุม และที่ฉีดพ่นสาร

4. วิธีการสกัดสารจากตัวอย่างผักคะน้า

กลุ่มผักที่จุ่มน้ำ 1 วันก่อนแช่ตู้เย็น ทำการสกัดสารทันที ในวันที่ 0 หลังจากเก็บผักจากแปลง และสกัดสารจากผักที่จุ่มน้ำในวันที่ 1 แช่ในตู้เย็นหลังจากจุ่มน้ำแล้ว ในวันที่ 3, 5 และ 7 สำหรับผักคะน้าที่เก็บรักษาอีกวิธีการหนึ่ง คือ วิธีการ ล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัม ก่อนแช่ตู้เย็น ทำการสกัดสารในวันที่ 0 ซึ่งผ่านการล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัม หลังจากสุ่มเก็บผัก และสกัดในวันที่ 1 , 3 , 5 และ 7 หลังจากผ่านการล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัม ตั้งแต่วันที่ 0 แล้วแช่ไว้ในตู้เย็น

4.1 ขั้นตอนการสกัดสาร

- เริ่มจากหั่นตัวอย่างผักให้ละเอียด นำไปชั่งให้ได้ 50 ± 0.5 กรัม ใส่ลงในโถปั่น เติม ethyl acetate 100 ml. และ sodium sulfate 50 กรัม ซึ่งก่อนนำมาใช้ต้องผ่านการอบใน hot air oven ที่อุณหภูมิ 100°C นาน 24 ชั่วโมงก่อน เพื่อกำจัดความชื้น จากนั้นจึงทำการปั่นผัก 3 นาที โดยใน 3 นาทีนี้เป็นการปั่นสลับกันระหว่างเร็ว กับช้า อย่างละ 30 วินาที แล้วจึงนำไปกรองผ่าน sodium sulfate เก็บสารละลายที่กรองได้เป็นส่วนที่ 1

- เติม ethyl acetate 50 ml. และ sodium sulfate 25 กรัม ลงส่วนที่เหลือในโถปั่น หลังจากการกรอง ทำการปั่นอีกครั้งที่ 2 นาน 3 นาทีและสลับเร็ว กับช้า เช่นเดียวกับการปั่นครั้งแรก แล้วนำไปกรองผ่าน sodium sulfate เก็บสารละลาย ที่กรองได้เป็นส่วนที่ 2

- จากนั้นเติม ethyl acetate 50 ml และ sodium sulfate 25 กรัม ลงส่วนที่เหลือในโถปั่นหลังจากการกรอง ปั่นอีก 3 นาทีสลับเร็ว กับช้าเช่นเดิม แล้วจึงนำมากรองผ่าน sodium sulfate เก็บสารละลายที่กรองได้เป็นส่วนที่ 3

- นำสารละลายที่กรองได้ทั้ง 3 ส่วนมารวมกันแล้วนำไปลดปริมาตรด้วยเครื่องลดปริมาตรอุณหภูมิต่ำ (flash evaporator) ที่อุณหภูมิ 60°C ให้เหลือปริมาตร 5 ml. ใส่ลงใน vial แล้วนำไปเก็บที่อุณหภูมิ 4°C

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การตรวจวิเคราะห์หาเมทธิลพาราไฮออนโดยใช้เครื่อง Gas Chromatography

5.1 ข้อกำหนดของเครื่อง GC เพื่อการตรวจวิเคราะห์

เครื่องตรวจวัด (detector) : ชนิด Flame Photometric Detector (FPD)

Colum : ใช้ packing column ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2mm.
ยาว 2.1 m. บรรจุด้วย 3 %OV-1 on 80/100
support silicon supelcoport

Temperature : column 210^oc

injector 250^oc

detector 260^oc

Carrier gas : N₂ 50 ml/min.

H₂ 35 ml/min.

Air 100 ml/min.

5.2 การฉีดยาเพื่อตรวจวิเคราะห์

Calibrate peak ของ standard จนกว่าค่า retention time และค่าความเข้มข้นคงที่ ซึ่งเท่ากับค่าความเข้มข้นของ standard แล้วจึงฉีดยาสกัดจากตัวอย่างเพื่อตรวจวิเคราะห์

- หมายเหตุ
- ต้อง calibrate standard ทุกวันก่อนทำการฉีดยาสกัดจากตัวอย่างผัก
 - ถ้า peak ที่ได้ มีลักษณะหัวตัด จะต้องทำการเจือจาง (dilution) สารสกัดตัวอย่างลงอีก เพื่อให้ได้ peak ที่ดี

6. การคำนวณปริมาณทั้งหมดของเมทิลพาราไรออนจากการสกัดตัวอย่าง

นำค่าความเข้มข้นของเมทิลพาราไรออน ที่ได้จากเครื่องมาทำการคำนวณหาปริมาณการตกค้างดังนี้

$$\text{ปริมาณการตกค้างของเมทิลพาราไรออน} = (A \times V) / W$$

หมายเหตุ A = ค่าปริมาณการตกค้างที่คำนวณจากเครื่อง (ppm)
 V = ปริมาตรที่ปรับจากสารสกัดตัวอย่าง
 (adjust volume, 5 ml.)
 W = น้ำหนักของตัวอย่างผักที่ใช้สกัด (g.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการทดลอง

ผลการทดลองที่แสดงในตารางที่ 1 พบว่าผักคะน้าที่ไม่ได้รับการฉีดพ่นสาร หรือกลุ่มควบคุม (control) ตรวจไม่พบสารเมทิลพาราไรออนตั้งแต่วันที่ 0 - 7 ทั้งในผักคะน้าที่ล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัมก่อนแช่ตู้เย็น และจุ่มน้ำ 1 วันก่อนแช่ตู้เย็น ส่วนปริมาณการตกค้างของเมทิลพาราไรออน ที่ตรวจพบในผักคะน้าที่ได้รับการฉีดพ่นสารมีความแตกต่างกันในแต่ละวิธีการเก็บรักษา ดังนี้ ผักคะน้าในวันที่ 0 ที่นำมาสกัดทันทีหลังจากการฉีดพ่น 1 ชั่วโมง มีปริมาณการตกค้างคือ 2.889347 พีพีเอ็ม ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผักคะน้าทุกตัวอย่างที่ผ่านการล้างน้ำหรือจุ่มน้ำก่อนแช่ตู้เย็น ปริมาณการตกค้างที่พบในผักคะน้าที่ล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัมก่อนแช่ตู้เย็น คือ 0.8842334 พีพีเอ็ม และแช่ตู้เย็นในวันที่ 3,5 และ 7 หลังจากล้างน้ำแล้ว เท่ากับ 0.8377633, 0.7672167 และ 0.3343133 พีพีเอ็ม ตามลำดับ ซึ่งปริมาณการตกค้างของเมทิลพาราไรออนในวันที่ 1,3 และ 5 มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การตกค้างในวันที่ 1,3 และ 5 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับวันที่ 7 ผักคะน้าที่นำมาจุ่มน้ำ 1 วันก่อนแช่ตู้เย็น พบปริมาณการตกค้างในวันที่ 1 ซึ่งจุ่มน้ำ และวันที่ 3,5 และ 7 ซึ่งแช่ตู้เย็น ดังนี้ 0.9027033, 0.8923433, 0.78333 และ 0.6702234 พีพีเอ็ม ตามลำดับ ซึ่งปริมาณการตกค้างแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

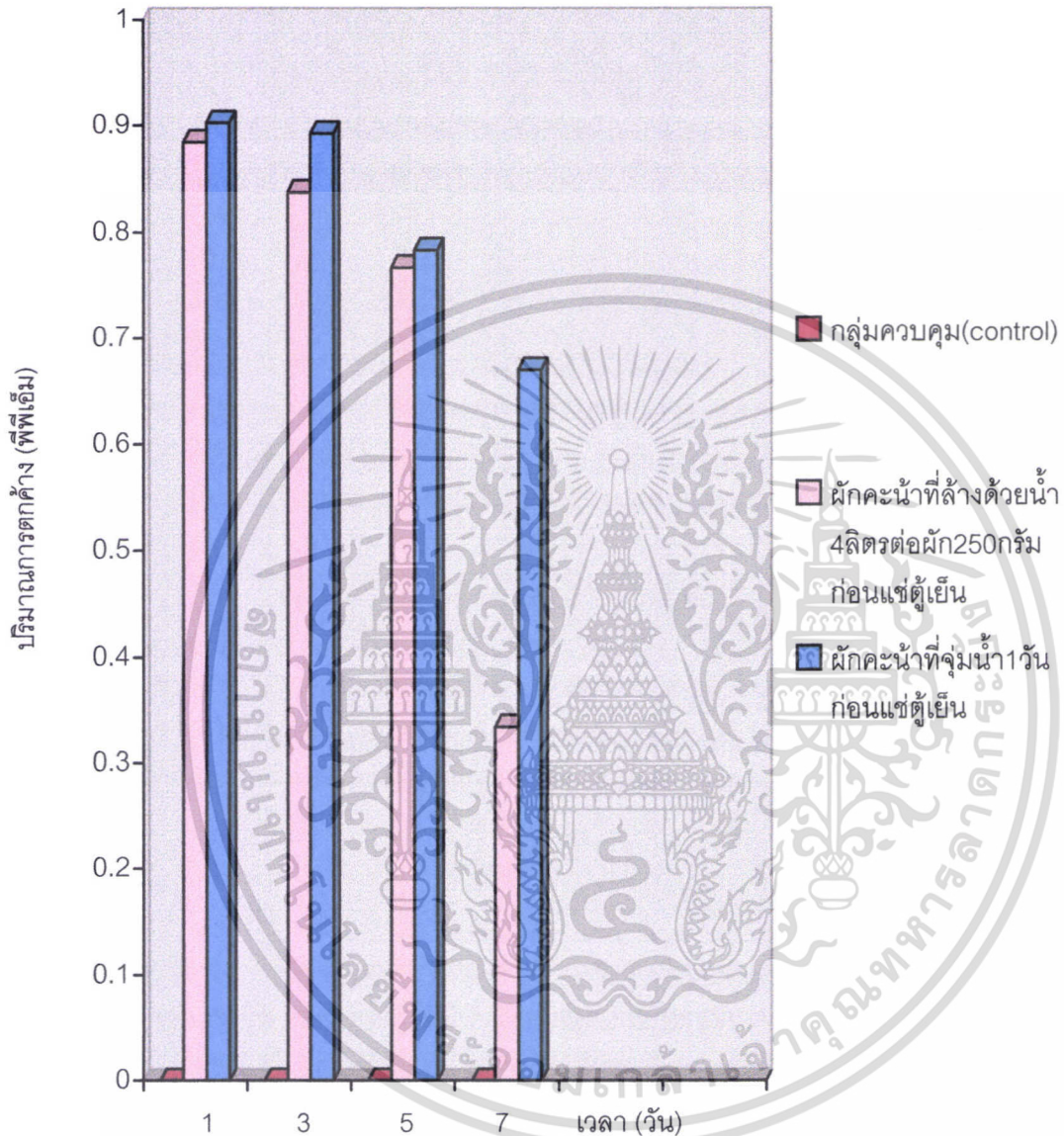
เมื่อทำการเปรียบเทียบปริมาณสารเมทิลพาราไรออนที่ตกค้างในผักคะน้าแต่ละวันพบว่า ปริมาณการตกค้างของสารในผักคะน้าที่ผ่านการล้างน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัม และแช่ตู้เย็น 1 วัน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับปริมาณการตกค้างในผักคะน้าที่จุ่มน้ำ 1 วัน ก่อนนำไปแช่ตู้เย็น ส่วนในวันที่ 3,5 และ 7 ปริมาณการตกค้างของสารในผักคะน้าทั้ง 2 กลุ่มต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 1. ปริมาณสารเมทิลพาราไรออนที่ตกค้างในผักคะน้าที่เก็บรักษาโดยวิธีการล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัมก่อนแช่ตู้เย็น และวิธีการจุ่มน้ำ 1 วันก่อนแช่ตู้เย็น

วิธีการ	ปริมาณการตกค้าง (ppm.) ^{1/}			
	วันที่ 1	วันที่ 3	วันที่ 5	วันที่ 7
ไม่ฉีดพ่นสาร(control) ● ล้างน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัม และจุ่มน้ำ 1 วันก่อนแช่ตู้เย็น	0	0	0	0
ฉีดพ่นสาร (อัตราแนะนำ) ● ล้างน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัม ก่อนแช่ตู้เย็น ● จุ่มน้ำ 1 วัน ก่อนแช่ ตู้เย็น	0.8842334bA ^{2/}	0.8377633aA	0.7672167aA	0.3343133aB
	0.9027033aB ^{3/}	0.8923433aB	0.78333aB	0.6702234aB

- 1/ ค่าเฉลี่ย 3 ซ้ำ
- 2/ ค่าการตกค้างในผักคะน้าที่ผ่านการล้างน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัม และแช่ตู้เย็น 1 วัน
- 3/ ค่าการตกค้างในผักคะน้าที่จุ่มน้ำ 1 วันก่อนแช่ตู้เย็น
- ตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรตัวใหญ่ในแนวนอนและตัวเล็กในแนวตั้งที่เหมือนกันมีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และตัวเลขที่กำกับด้วยตัวอักษรตัวใหญ่ในแนวนอนและตัวเล็กในแนวตั้งที่ต่างกันมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่มีความเชื่อมั่น 99% โดยเปรียบเทียบแบบ DMRT (Duncan's Multiple Range Test)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4. ปริมาณการตกค้างของสารเมทิลฟาราไฮออนที่ตรวจพบในวันที่ 1,3,5 และ7 ในฝักคั่วที่ล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อฝัก 250 กรัมก่อนแช่ตู้เย็น และจุ่มน้ำ 1 วันก่อนแช่ตู้เย็น กลุ่มควบคุม และกลุ่มฉีดพ่นสาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจารณ์ผลการทดลอง

จากการตรวจวิเคราะห์ปริมาณการตกค้างของเมทธิลพาราไรออน ในผักคะน้าที่ไม่ได้รับการฉีดพ่นสาร ไม่พบว่าสารตกค้างอยู่เลย แสดงว่าไม่มีการปนเปื้อนของผักคะน้า จากการฉีดพ่นสารในแปลงที่ได้รับการฉีดพ่น หรืออาจมีการปนเปื้อนในขนาดต่ำจนตรวจวิเคราะห์ไม่พบ การตรวจวิเคราะห์สารเมทธิลพาราไรออนในแต่ละวันพบว่าปริมาณการตกค้างลดลงตามจำนวนของวันที่เพิ่มขึ้น โดยในวันที่ 0 ซึ่งตรวจวิเคราะห์จากผักคะน้าที่นำมาสกัดทันที หลังจากการฉีดพ่นสาร 1 ชั่วโมง และพบว่าปริมาณการตกค้างสูงที่สุด เนื่องจากไม่มีการปฏิบัติใดๆ ต่อผักคะน้าที่จะส่งผลในการช่วยลดปริมาณสารที่ตกค้างก่อนที่จะทำการสกัด แต่ในวันที่ 7 วัน ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของการตรวจวิเคราะห์เป็นวันที่มีปริมาณการตกค้างของสารน้อยที่สุด ในการทดลองนี้ ทั้งนี้พบว่าผักคะน้าที่เก็บรักษาไว้ เริ่มมีการเปลี่ยนแปลง คือ สีของใบเปลี่ยนจาก เดิมที่มีสีเขียว เป็นสีเหลือง ซึ่งจะส่งผลในด้านคุณภาพของต้นผักคะน้า

เมื่อเปรียบเทียบปริมาณการตกค้างของสารเมทธิลพาราไรออนในผักคะน้าที่ได้รับการปฏิบัติต่างกันก่อนเก็บรักษาในตู้เย็น พบว่า การล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัม ก่อนแช่ตู้เย็น ทำให้มีปริมาณการตกค้างของเมทธิลพาราไรออนน้อยกว่าการจุ่มน้ำ 1 วัน ก่อนแช่ตู้เย็น อาจเนื่องมาจาก การล้างผักคะน้าในน้ำที่ละตัน ทำให้ทุกส่วนของผักคะน้า ได้สัมผัสกับน้ำ จึงเป็นไปได้ว่า สารเมทธิลพาราไรออนติดอยู่ตามผิวของผักคะน้าจำนวนมาก เมื่อถูกชำระล้าง หรือถูกชะออกไปโดยน้ำจึงลดปริมาณการตกค้างของสารได้มากกว่า การสลายตัวของสารโดยระบบชีวภาพภายในต้นคะน้าซึ่งจุ่มในน้ำ

สรุป

วิธีการลดปริมาณการตกค้างของเมทธิลพาราไรออนในผักคะน้า โดยการล้างด้วยน้ำ 4 ลิตร ต่อผัก 250 กรัม ก่อนแช่ตู้เย็น และโดยการจุ่มน้ำ 1 วัน ก่อนแช่ตู้เย็น สามารถช่วยลดปริมาณการตกค้างของสารเมทธิลพาราไรออนได้ แต่การล้างด้วยน้ำ 4 ลิตร ต่อผัก 250 กรัม ก่อนแช่ตู้เย็นนั้น เป็นสามารถช่วยลดปริมาณการตกค้างของสารเมทธิลพาราไรออนได้มากกว่าการจุ่มน้ำ 1 วัน ก่อนแช่ตู้เย็น สำหรับระยะเวลาการเก็บรักษาผักคะน้าที่เหมาะสมที่สุดในการทดลองนี้ ได้แก่ การเก็บรักษาไว้เป็นระยะเวลา 5 วัน เนื่องจากมีปริมาณสารตกค้างที่น้อยรองมาจาก 7 วัน ซึ่งมีปริมาณของเมทธิลพาราไรออนน้อยที่สุด แต่วันที่ 7 ผักคะน้าเริ่มเหลือง ซึ่งไม่น่ารับประทาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

ผักคะน้าเป็นผักที่นิยมบริโภคกันมาก หากแต่เป็นผลเนื่องมาจากปัญหาแมลงศัตรูพืช จึงทำให้มีการใช้สารกำจัดแมลง โดยเฉพาะเกษตรกรที่มีการใช้สารนี้ในปริมาณสูงจะทำให้ไม่ปลอดภัยต่อผู้ใช้สารและผู้บริโภค ซึ่งอาจทำให้เกิดการเจ็บป่วยและถึงตายได้ ดังนั้นการหาวิธีลดปริมาณการตกค้างของสารเมทิลพาราไรออนก่อนนำมาบริโภค จึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง โดยผู้บริโภคควรนำผักคะน้าที่ซื้อ มาล้างน้ำ แช่น้ำ ล้างด้วยน้ำต่างทับทิม หรือเลือกกระทำวิธีการอื่นๆก่อนที่จะนำมาประกอบอาหาร จากบทความของนิตยา (2538) อ้างถึงการศึกษาของ ศิวาภรณ์ และคณะได้ศึกษาวิธีการลดปริมาณสารกำจัดแมลง 8 ชนิด ด้วยวิธีการต่างๆ คือ การล้างด้วยต่างทับทิม 0.01 % น้ำส้มสายชู 0.5 % น้ำขาวขาว 50 % น้ำซี้เก้ 5 % แช่น้ำ และน้ำไหลจากก๊อก 2 นาที สามารถลดปริมาณการตกค้างของพาราไรออนลงได้ร้อยละ 48.3,27.0,26.9,39.6,43.9 และ29.9 ตามลำดับ และจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า การล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัม ก่อนแช่ตู้เย็น จะทำให้ปริมาณการตกค้างของเมทิลพาราไรออน ได้มากกว่าการจุ่มน้ำ 1 วันก่อนแช่ตู้เย็น จึงเป็นอีกวิธีการหนึ่ง ที่ควรพิจารณานำมาใช้ในการช่วยลดปริมาณการตกค้างของสารเมทิลพาราไรออน ในผักคะน้า เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค

เอกสารอ้างอิง

- กองบรรณาธิการฐานเกษตรกรรม. 2531. คำน่าจีน. ผักบ้านเรา. โรงพิมพ์ทั่วฮังซิง, กรุงเทพฯ.
หน้า 264-266
- ขวัญชัย สมบัติ. 2527. ยาฆ่าแมลง. ภาควิชากีฏวิทยา. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
275 หน้า.
- ค้วน ขาวหนู. 2534. โภชนศาสตร์. พิมพ์ดี, กรุงเทพฯ. 510 หน้า.
- จักรพันธ์ ปัญจะสุวรรณ. 2542. พิษจากยาฆ่าแมลงตกค้าง. พิษภัยในอาหาร. โอ.เอส.พรีนติ้ง
เฮ้าส์, กรุงเทพ. หน้า 75-77.
- จันทร์ทิพย์ อังศรีสกุล. 2531. วัตถุประสงค์ทางการเกษตร, ข่าวสารวัตถุประสงค์.15(3) : 128 - 131.
- จันทร์ทิพย์ อังศรีสกุล. 2535. ปัญหาและการลดอันตรายจากสารพิษทางการเกษตร, ข่าวสาร
วัตถุประสงค์. 19(2) : 74 - 77.
- ดวงนภา บานชื่น และชนินันท์ พงษ์สุริยา. 2541. การลดปริมาณเมทิลพาราไธออนในผักคะน้าโดย
การล้างในน้ำก๊อก แช่น้ำ ล้างน้ำโดยใช้มีด และการแช่ในสารละลายโซเดียมไบคาร์บอเนต.
รายงานปัญหาพิเศษ. ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช, คณะเทคโนโลยีการเกษตร
, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, กรุงเทพฯ. 24 หน้า.
- ทศพร แจ่มจรัส. 2531. ผักฤดูหนาวและผักตระกูลกะหล่ำ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
กรุงเทพฯ. 155 หน้า.
- ทวีศักดิ์ จรัสทรัพย์. 2542. การสลายตัวของเมทิลพาราไธออนในผักคะน้าที่เก็บรักษาในตู้เย็น.
ปัญหาพิเศษปริญญาตรี. ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช, คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, กรุงเทพฯ. 40 หน้า.
- นิตยา วีระกุล. 2538. การลดปริมาณสารพิษตกค้างของเมทิลพาราไธออนในผักคะน้า,
ข่าวสารวัตถุประสงค์. 22(1) : 16 - 25.
- นิตยา วีระกุล. 2539. วัตถุประสงค์ทางการเกษตรกับสิ่งแวดล้อม. ข่าวสารวัตถุประสงค์. 23(3) : 139.
- ปกรณ์ สุเมธานุรักษ์กุล. 2526. สารฆ่าแมลงกับพิษภัยต่อสุขภาพ. คณะสาธารณสุขศาสตร์,
มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ. 26 หน้า.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ประยูร ดีมา. 2522. วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการเกษตรกับสาธารณสุข. กรมวิชาการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ. 523 หน้า.
- ประยูร ดีมา. 2535. เอกสารวิชาการยาป้องกันกำจัดศัตรูพืช ศัตรูมนุษย์และสัตว์. กรมวิชาการเกษตร. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ. 325 หน้า.
- ปรีชา พุทธิปรีชาพงษ์. 2530. ยาฆ่าแมลง. สหมิตรออฟเซต, กรุงเทพฯ. 150 หน้า.
- พินดา ไชยยันต์บุญรณ์. 2538. ความเป็นไปและพฤติกรรมของวัฏมีพิษใต้ดิน, ข่าวสารวัฏมีพิษ. 22(4) : 191 - 195.
- พาลาภ สิงหเสนี. 2537. พิษของยาฆ่าแมลงต่อผู้ใช้และสิ่งแวดล้อม. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ. หน้า 51-53.
- พิลีส วังษ์วัฒนนะ. 2535. คู่มือการใช้สารพิษทางการเกษตรและในบ้านเรือน. เรือนแก้วการพิมพ์, กรุงเทพฯ. 145 หน้า.
- มานิช ทองเจียม. 2522. หลักการนำไปปฏิบัติก่อนงานเก็บเกี่ยวพืชผัก, เทคโนโลยี. 10(31) : 8-12.
- เมืองทอง ทวนทวี และสุริรัตน์ ปัญญาโตนะ. 2532. คำน่าจีน. ผักบ้านเรา. โรงพิมพ์ทั่วฮั้งซิน, กรุงเทพฯ. หน้า 264 - 266.
- รัตนา สิตะยัง. 2539. วัฏมีพิษ, นสพ. กสิกร. 69(1) : 8 -12.
- ลักขณา อมรสิน. 2541. คู่มือประกอบการปฏิบัติการวิชาพิษวิทยาสิ่งแวดล้อม. ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช, คณะเทคโนโลยีการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, กรุงเทพฯ. หน้า 37 - 41.
- วิเชียร ณ์รัฐวัฒนานนท์. 2525. ชื่อสามัญและชื่อทางการค้าของวัฏมีพิษทางการเกษตร, ชุมชนการเกษตร. 5(44) : 1 - 13.
- สมสมัย ปาลสกุล ศิริพันธ์ สุขมาก และบัญญัติ ดำรักษ์. 2538. การประชุมวิชาการของวัฏมีพิษ การเกษตร ครั้งที่ 1. กองวัฏมีพิษการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ. หน้า 96 -104.
- สมนึก วงศ์ทอง. 2539. สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช. ภาควิชากีฏวิทยา, คณะเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ. หน้า 79 - 82.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สิริวัฒน์ วงษ์ศิริ. 2523. ยาฆ่าแมลง. นำอักษรการพิมพ์, กรุงเทพฯ. 164 หน้า.
- สุกัญญา มหาธีรานนท์. 2534. แนะนำเครื่องมือวิทยาศาสตร์ : Gas-Liquid Chromatograph, ข่าวศูนย์ฯ. 4(3) : 20 - 22.
- สุชาติดา ชินะจิตร. 2533. ยาฆ่าแมลง. อันตรายจากสารเคมี. ห.จ.ก. ภาพพิมพ์, กรุงเทพฯ. หน้า 40.
- สุปราณี อิมพิทักษ์. 2536. การวิเคราะห์พืชตกค้างในผักโดยวิธีซีวเคมี, ข่าวสารวัตภูมิพืช. 20(3) : 119 - 123.
- สุภาณี พิมพ์สมาน. 2540. สารฆ่าแมลง. ห.ก.จ. โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา, ขอนแก่น. หน้า 69-71.
- สุนทร เรืองเกษม. 2539. ค่น้ำ, คู่มือการปลูกผัก. หน้า 23 - 31.
- ศิริประภา ปานจรรยาวัฒน์. 2543. การสลายตัวของเมทิลพาราไรออนในผักคะน้าในวันที่ 0,1,3,5 และ7 หลังการฉีดพ่นครั้งสุดท้าย. ปัญหาพิเศษปริญญาตรี. ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช, คณะเทคโนโลยีการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, กรุงเทพฯ. 32 หน้า.
- อรุณรักษ์ พ่วงผล. 2542. มาปลูกผักคะน้ากันเถอะ. พืชผักสวนครัวเสริมรายได้. ห.ก.จ. โรงพิมพ์อักษรไทย, กรุงเทพฯ. หน้า 56 - 59.
- อุดม โกสัยสุก. 2539. การปลูกผักกินใบ. อักษรบัณฑิต, กรุงเทพฯ. 34 หน้า.
- อุดมลักษณ์ อุพจิตติวรรณนะ. 2535. สารพิษ, ข่าวสารวัตภูมิพืช. 19(1) : 46 - 47.
- Metcalf, R.L. 1994. Insecticides in Pest Management. pp. 245 - 314. In : Metcalf, R.L. and W.H. Luckmann. ,Introduction to Insect Pest Management. 3rd ed. A Wiley - Interscience Publication, John Wiley and sons, New York.

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการตกค้างของเมทธิลพาราโรซอนที่สลายตัวในผักคะน้าที่เก็บรักษาโดยวิธีล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัม ก่อนแช่ตู้เย็นในวันที่ 0, 1, 3, 5 และ 7

Analysis of Variance

Source	df	ss	ms	f	f.05	f.01
Treatment	4	0.623	0.156	12.510**	3.48	5.99
Ex.Error	10	0.124	0.12			
Total	14	0.747	0.053			

GRAND MEAN = .734716

CV = 15.19%

LSD.05 = .2029763

LSD.01 = .2887037

DUNCAN'S MULTIPL-RANGE TEST

NUMBER OF MEANS = 5

ERROR DEGREE OF FREEDOM = 10

ERROR MEAN SQUARE = 0.01244949

STANDARD ERROR OF MEAN = 0.06441918

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NAME	ID	MEAN	RANKED AT PROBABILITY LEVEL .01
R0		.8842334	A
R1		.8500533	A
R3		.8377633	A
R5		.7672167	A
R7		.3343133	B

MEANS NOT SHARING LETTER IN COMMON DIFFER SIGNIFICANTLY BY DUNCAN'S MULTIPLE RANGE TEST.

NAME	ID	MEAN	RANKED AT PROBABILITY LEVEL .05
R0		.8842334	A
R1		.8500533	A
R3		.8377633	A
R5		.7672167	A
R7		.3343133	B

MEANS NOT SHARING LETTER IN COMMON DIFFER SIGNIFICANTLY BY DUNCAN'S MULTIPLE RANGE TEST.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 2 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการตกค้างของเมทิลพาราไธออนที่
สลายตัวในผักคะน้าที่เก็บรักษาโดยวิธีการรุ่มน้ำ1วันก่อนแช่ตู้เย็นในวันที่0,1,3,5และ 7

Analysis of Variances

Source	df	ss	ms	f	f.05	f.01
Treatment	4	10.462	2.616	27.690**	3.48	5.99
Ex.Error	10	0.945	0.094			
Total	14	11.407	0.815			

GRAND MEAN = 1.22758933333333

CV = 25.04%

LSD.05 = .5590988

LSD.01 = .7952352

DUNCAN'S MULTIPL-RANGE TEST

NUMBER OF MEANS = 5

ERROR DEGREE OF FREEDOM = 10

ERROR MEAN SQUARE = 0.09445786

STANDARD ERROR OF MEAN = 0.17744282

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NAME	ID	MEAN	RANKED AT PROBABILITY LEVEL .01
R0		2.889347	A
R1		.9027033	B
R3		.8923433	B
R5		.78333	B
R7		.6702234	B

MEANS NOT SHARING LETTER IN COMMON DIFFER SIGNIFICANTLY BY DUNCAN'S MULTIPLE RANGE TEST.

NAME	ID	MEAN	RANKED AT PROBABILITY LEVEL .05
R0		2.889347	A
R1		.9027033	B
R3		.8923433	B
R5		.78333	B
R7		.6702234	B

MEANS NOT SHARING LETTER IN COMMON DIFFER SIGNIFICANTLY BY DUNCAN'S MULTIPLE RANGE TEST

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการตกค้างของเมทธิลพาราไรออนที่สลายตัวในผักคะน้าที่เก็บรักษาโดยวิธีล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัม ก่อนแช่ตู้เย็น และวิธีจุ่มน้ำ 1 วันก่อนแช่ตู้เย็นในวันที่ 0

Analysis of Variance

Source	df	ss	ms	f	f.05	f.01
Treatment	1	6.031	6.031	35.835**	7.71	21.20
Ex.Error	4	0.673	0.168			
Total	5	6.704	1.341			

GRAND MEAN = 1.88678666666667

CV = 21.74%

LSD.05 = .928286

LSD.01 = 1.542122

DUNCAN'S MULTIPL-RANGE TEST

NUMBER OF MEANS = 2

ERROR DEGREE OF FREEDOM = 4

ERROR MEAN SQUARE = 0.16828996

STANDARD ERROR OF MEAN = 0.23684733

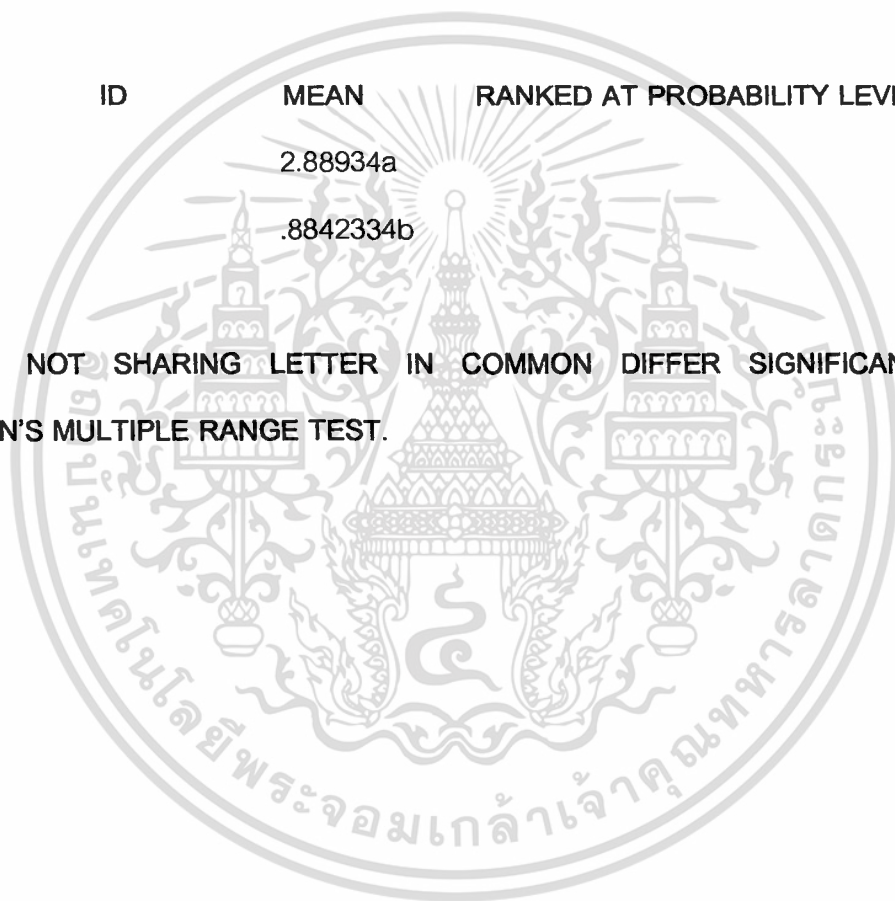
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NAME	ID	MEAN	RANKED AT PROBABILITY LEVEL .01
T2		2.88934a	
T1		.8842334b	

MEANS NOT SHARING LETTER IN COMMON DIFFER SIGNIFICANTLY BY DUNCAN'S MULTIPLE RANGE TEST.

NAME	ID	MEAN	RANKED AT PROBABILITY LEVEL .05
T2		2.88934a	
T1		.8842334b	

MEANS NOT SHARING LETTER IN COMMON DIFFER SIGNIFICANTLY BY DUNCAN'S MULTIPLE RANGE TEST.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 4 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการตกค้างของเมทิลพาราไรดอนที่
สลายตัวในผักคะน้าที่เก็บรักษาโดยวิธีการจุ่มน้ำ 1 วันก่อนแช่ตู้เย็น และวิธีจุ่มน้ำ 1 วันก่อนแช่ตู้เย็น
ในวันที่ 1

Analysis of Variances

Source	df	ss	ms	f	f.05	f.01
Treatment	1	0.004	0.004	0.232	7.71	21.20
Ex.Error	4	0.072	0.018			
Total	5	0.076	0.015			

GRAND MEAN	=	.8763783333333333
CV	=	15.28%
LSD.05	=	.3034591
LSD.01	=	.5032873

DUNCAN'S MULTIPL-RANGE TEST	
NUMBER OF MEANS	= 2
ERROR DEGREE OF FREEDOM	= 4
ERROR MEAN SQUARE	= 0.0181258
STANDARD ERROR OF MEAN	= 0.07956512

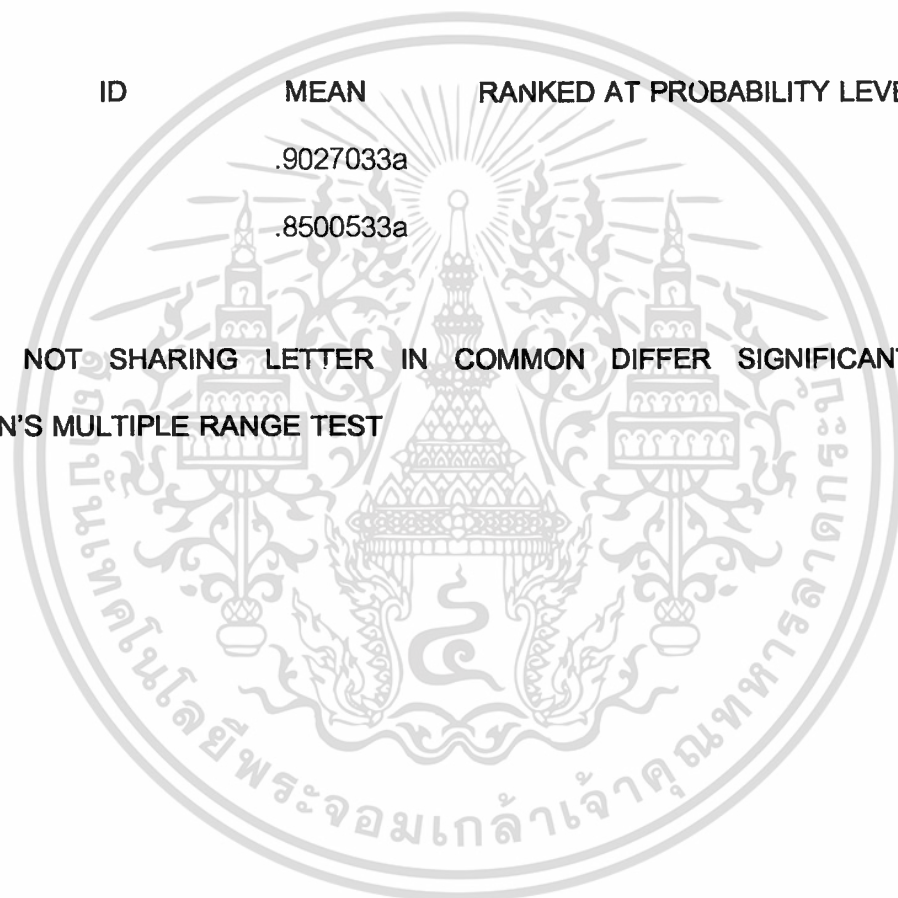
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NAME	ID	MEAN	RANKED AT PROBABILITY LEVEL .01
T2		.9027033a	
T1		.8500533a	

MEANS NOT SHARING LETTER IN COMMON DIFFER SIGNIFICANTLY BY DUNCAN'S MULTIPLE RANGE TEST.

NAME	ID	MEAN	RANKED AT PROBABILITY LEVEL .05
T2		.9027033a	
T1		.8500533a	

MEANS NOT SHARING LETTER IN COMMON DIFFER SIGNIFICANTLY BY DUNCAN'S MULTIPLE RANGE TEST

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 5 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการตกค้างของเมทธิลพาราไธออนที่
สลายตัวในผักคะน้าที่เก็บรักษาโดยวิธีล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัม ก่อนแช่ตู้เย็นและวิธีจุ่มน้ำ
วันก่อนแช่ตู้เย็นในวันที่ 3

Analysis of Variance

Source	df	ss	ms	f	f.05	f.01
Treatment	1	0.004	0.004	0.231	7.71	21.20
Ex.Error	4	0.077	0.019			
Total	5	0.82	0.016			

GRAND MEAN = .865053333333333

CV = 16.08%

LSD.05 = .3152388

LSD.01 = .5228241

DUNCAN'S MULTIPL-RANGE TEST

NUMBER OF MEANS = 2

ERROR DEGREE OF FREEDOM = 4

ERROR MEAN SQUARE = 0.01934335

STANDARD ERROR OF MEAN = 0.08029809

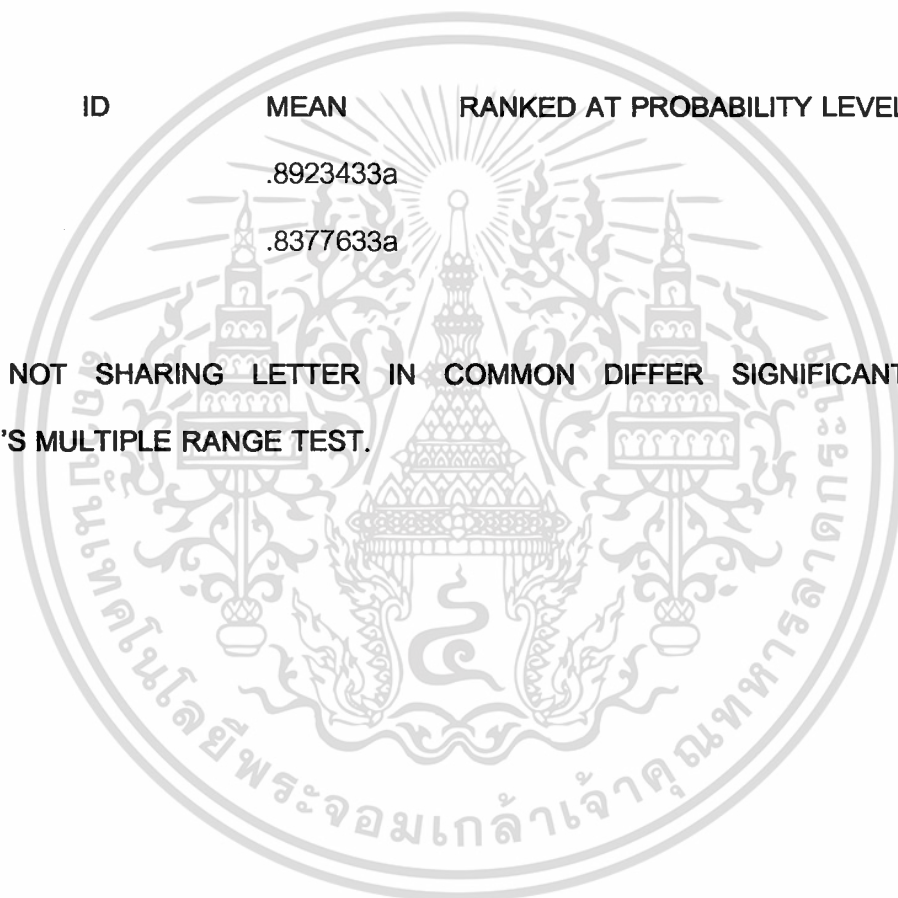
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NAME	ID	MEAN	RANKED AT PROBABILITY LEVEL .01
T2		.8923433a	
T1		.8377633a	

MEANS NOT SHARING LETTER IN COMMON DIFFER SIGNIFICANTLY BY DUNCAN'S MULTIPLE RANGE TEST.

NAME	ID	MEAN	RANKED AT PROBABILITY LEVEL .05
T2		.8923433a	
T1		.8377633a	

MEANS NOT SHARING LETTER IN COMMON DIFFER SIGNIFICANTLY BY DUNCAN'S MULTIPLE RANGE TEST.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 6 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการตกค้างของเมทิลลพาราไรออนที่
สลายตัวในผักคะน้าที่เก็บรักษาโดยวิธีการจุ่มน้ำ 1 วันก่อนแช่ตู้เย็นและวิธีจุ่มน้ำ 1 วันก่อนแช่ตู้เย็น
ในวันที่ 5

Analysis of Variances

Source	df	ss	ms	f	f.05	f.01
Treatment	1	0.00	0.000	0.027	7.71	21.20
Ex.Error	4	0.058	0.014			
Total	5	0.058	0.012			

GRAND MEAN = .775273333333333

CV = 15.50%

LSD.05 = .272396

LSD.01 = .4517699

DUNCAN'S MULTIPL-RANGE TEST

NUMBER OF MEANS = 2

ERROR DEGREE OF FREEDOM = 4

ERROR MEAN SQUARE = 0.01415288

STANDARD ERROR OF MEAN = 0.09256512

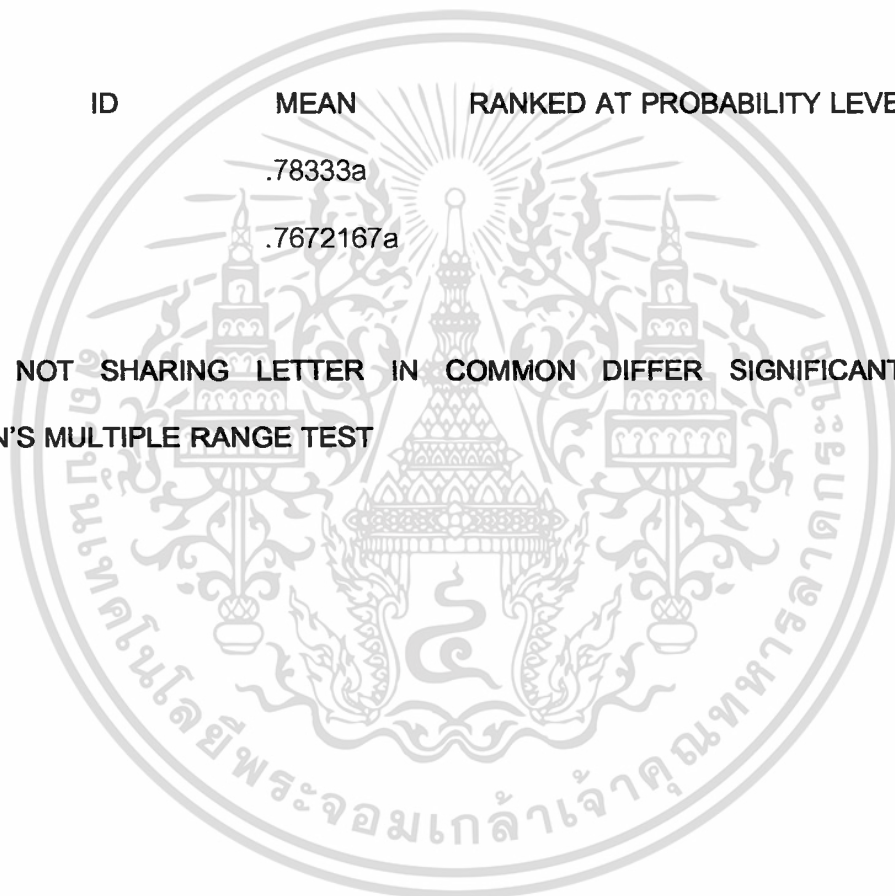
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NAME	ID	MEAN	RANKED AT PROBABILITY LEVEL .01
T2		.78333a	
T1		.7672167a	

MEANS NOT SHARING LETTER IN COMMON DIFFER SIGNIFICANTLY BY DUNCAN'S MULTIPLE RANGE TEST.

NAME	ID	MEAN	RANKED AT PROBABILITY LEVEL .05
T2		.78333a	
T1		.7672167a	

MEANS NOT SHARING LETTER IN COMMON DIFFER SIGNIFICANTLY BY DUNCAN'S MULTIPLE RANGE TEST

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 7 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการตกค้างของเมทิลพาราไอออนที่
สลายตัวในผักคะน้าที่เก็บรักษาโดยวิธีล้างด้วยน้ำ 4 ลิตรต่อผัก 250 กรัม ก่อนแช่ตู้เย็นและวิธีจุ่มน้ำ 1
วันก่อนแช่ตู้เย็นในวันที่ 7

Analysis of Variance

Source	df	ss	ms	f	f.05	f.01
Treatment	1	0.169	0.169	3.580	7.71	21.20
Ex.Error	4	0.189	0.047			
Total	5	0.358	0.072			

GRAND MEAN = .5022683333333333

CV = 43.29%

LSD.05 = .492812

LSD.01 = .8173294

DUNCAN'S MULTIPL-RANGE TEST

NUMBER OF MEANS = 2

ERROR DEGREE OF FREEDOM = 4

ERROR MEAN SQUARE = 0.04727318

STANDARD ERROR OF MEAN = 0.12552978

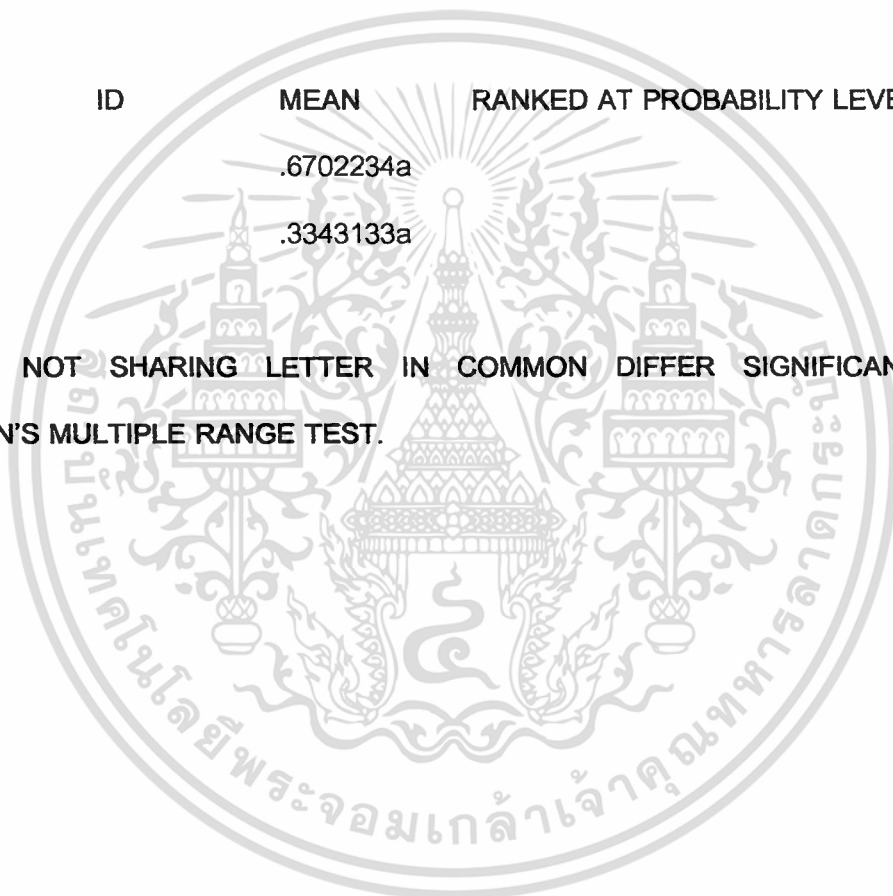
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NAME	ID	MEAN	RANKED AT PROBABILITY LEVEL .01
T2		.6702234a	
T1		.3343133a	

MEANS NOT SHARING LETTER IN COMMON DIFFER SIGNIFICANTLY BY DUNCAN'S MULTIPLE RANGE TEST.

NAME	ID	MEAN	RANKED AT PROBABILITY LEVEL .05
T2		.6702234a	
T1		.3343133a	

MEANS NOT SHARING LETTER IN COMMON DIFFER SIGNIFICANTLY BY DUNCAN'S MULTIPLE RANGE TEST.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้